Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 10. septembra 2024*

„Pritožba – Konkurenca – Zloraba prevladujočega položaja – Trga splošnega in specializiranega iskanja proizvodov na spletu – Sklep o ugotovitvi kršitve člena 102 PDEU in člena 54 Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru (EGP) – Zloraba z učinkom vzvoda – Konkurenca na podlagi učinkovitosti ali protikonkurenčna praksa – Podjetje s prevladujočim položajem, ki daje prednost prikazovanju zadetkov lastne storitve specializiranega iskanja – Potencialni protikonkurenčni učinki – Vzročna zveza med zlorabo in učinki – Dokazno breme – Hipotetični scenarij – Zmožnost izrinjenja – Preizkus enako učinkovitega konkurenta“

V zadevi C-48/22 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 20. januarja 2022,

Google LLC s sedežem v Mountain Viewu (Združene države Amerike),

Alphabet Inc. s sedežem v Mountain Viewu,

ki ju zastopajo A. Bray, avocate, T. Graf, Rechtsanwalt, D. Gregory, H. Mostyn, barristers, M. Pickford, KC, R. Snelders, advocaat, in C. Thomas, avocat,

pritožnici,

ob sodelovanju

Computer & Communications Industry Association s sedežem v Washingtonu (Združene države Amerike), ki jo zastopajo J. Killick, advocaat, A. Komninos, dikigoros, in A. Lamadrid de Pablo, abogado,

intervenientka v postopku na prvi stopnji,

druge stranke v postopku so

Evropska komisija, ki jo zastopajo F. Castillo de la Torre, A. Dawes, N. Khan, H. Leupold in C. Urraca Caviedes, agenti,

tožena stranka v postopku na prvi stopnji,

ob sodelovanju

* Jezik postopka: angleščina.

PriceRunner International AB s sedežem v Stockholmu (Švedska), ki so jo sprva zastopali M. Jonson, K. Ljungström, F. Norburg, P. Scherp in H. Selander, advokater, nato K. Ljungström, F. Norburg, P. Scherp in H. Selander, advokater,

intervenientka v pritožbenem postopku,

Zvezne republike Nemčije,

Nadzornega organa EFTA, ki so ga sprva zastopali C. Simpson, M. Sánchez Rydelski in M.-M. Joséphidès, nato C. Simpson, M. Sánchez Rydelski, I. O. Vilhjálmsdóttir in M.-M. Joséphidès, agenti,

Evropske potrošniške organizacije (BEUC) s sedežem v Bruslju (Belgija), ki jo zastopa A. Fratini, avvocata,

Infederation Ltd s sedežem v Crowthornu (Združeno kraljestvo), ki so jo sprva zastopali S. Gartagani, K. Gwilliam, L. Hannah, solicitors, in A. Howard, KC, nato S. Gartagani, K. Gwilliam, L. Hannah, solicitors, A. Howard, KC, in T. Vinje, advocaat,

Kelkoo SAS s sedežem v Parizu (Francija), ki jo zastopata W. Leslie, solicitor, in B. Meyring, Rechtsanwalt,

Verband Deutscher Zeitschriftenverleger eV s sedežem v Berlinu (Nemčija),

Ladenzeile GmbH, nekdanja Visual Meta GmbH, s sedežem v Berlinu,

BDZV – Bundesverband Digitalpublisher und Zeitungsverleger eV, nekdanja Bundesverband Deutscher Zeitungsverleger eV, s sedežem v Berlinu,

ki jih zastopata T. Höppner in P. Westerhoff, Rechtsanwälte,

Twenga SA s sedežem v Parizu, ki jo zastopajo L. Godfroid, M. Gouraud in S. Hautbourg, avocats,

intervenienti v postopku na prvi stopnji,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, L. Bay Larsen, podpredsednik, A. Arabadjiev, E. Regan, F. Biltgen, predsedniki senatov, O. Spineanu-Matei (poročevalka), predsednica senata, P. G. Xuereb, sodnik, L. S. Rossi, sodnica, I. Jarukaitis, N. Jääskinen, N. Wahl, sodniki, I. Ziemele, sodnica, in J. Passer, sodnik,

generalna pravobranilka: J. Kokott,

sodni tajnik: M. Longar, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 19. septembra 2023,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 11. januarja 2024

izreka naslednjo

Sodbo

1 Družbi Google LLC in Alphabet Inc. s pritožbo predlagata razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 10. novembra 2021, Google in Alphabet/Komisija (Google Shopping) (T-612/17, v nadaljevanju: izpodbijana sodba, EU:T:2021:763), s katero je to člen 1 Sklepa Komisije C(2017) 4444 final z dne 27. junija 2017 v zvezi s postopkom na podlagi člena 102 PDEU in člena 54 Sporazuma EGP (Zadeva AT.39740 – Google Search (Shopping)) (v nadaljevanju: sporni sklep) razglasilo za ničen samo v delu, v katerem je Evropska komisija ugotovila, da sta družbi Google in Alphabet na trinajstih nacionalnih trgih splošnega iskanja v Evropskem gospodarskem prostoru (EGP) na podlagi obstoja protikonkurenčnih učinkov na teh trgih kršili ti določbi, v preostalem pa je tožbo zavrnilo.

I. Dejansko stanje spora

2 Dejansko stanje spora, kakor je bilo predstavljeno v točkah od 1 do 78 izpodbijane sodbe, je mogoče povzeti, kot sledi.

A. Ozadje

3 Google je ameriška družba, specializirana za proizvode in storitve, povezane z uporabo interneta. Večinoma je znana po svojem iskalniku, ki internetnim uporabnikom (v nadaljevanju: glede na sobesedilo poimenovani tudi „uporabniki“ ali „potrošniki“) omogoča, da z brskalnikom, ki ga uporabljajo, in prek hiperpovezav poiščejo spletna mesta, ki jih potrebujejo, in dostopajo do njih. Od 2. oktobra 2015 je družba Google hčerinska družba v stoodstotni lasti družbe Alphabet.

4 Iskalnik Google omogoča pridobivanje zadetkov iskanja, izpisanih na straneh, ki se prikažejo na zaslonih internetnih uporabnikov. Te zadetke ta iskalnik izbere bodisi v skladu s splošnimi merili, in ne da bi spletna mesta, na katere zadetki vodijo, družbi Google plačala za prikaz (v nadaljevanju: zadetki splošnega iskanja), bodisi jih izbere v skladu s specializirano logiko za posamezno vrsto iskanja (v nadaljevanju: zadetki specializiranega iskanja). Zadetki specializiranega iskanja se lahko, odvisno od primera, prikažejo, ne da bi internetni uporabnik za to kaj posebej naredil, in sicer skupaj z zadetki splošnega iskanja na isti strani (v nadaljevanju: stran(i) s splošnimi zadetki), lahko pa se prikažejo tudi sami na podlagi ukaza, ki ga da internetni uporabnik prek specializirane strani iskalnika Google, ali po aktiviranju povezav na nekaterih predelih njegovih strani s splošnimi zadetki. Družba Google je razvila različne storitve specializiranega iskanja, na primer za aktualne novice, za lokalne informacije in komercialne ponudbe, za potovanja z letalom ali zaradi nakupa proizvodov. V obravnavani zadevi gre za zadnjo kategorijo.

5 Storitve specializiranega iskanja zaradi nakupa proizvodov (v nadaljevanju: storitve primerjave proizvodov) same ne prodajajo proizvodov, temveč primerjajo in izbirajo ponudbe spletnih prodajalcev, ki ponujajo iskani proizvod. Podobno kot zadetki splošnega iskanja so lahko tudi zadetki specializiranega iskanja zadetki, ki se včasih označujejo kot „naravni“, saj niso odvisni od plačil spletnih mest, na katera preusmerjajo, čeprav so to trgovska spletna mesta. Prav tako ni od plačil odvisen niti vrstni red prikazovanja teh naravnih zadetkov na straneh z zadetki.

6 Na straneh s splošnimi zadetki iskalnika Google – kot tudi na straneh drugih iskalnikov – se prikažejo tudi zadetki, ki se običajno imenujejo „oglasi“ in so, nasprotno, vezani na plačila spletnih mest, na katera preusmerjajo. Ti zadetki so prav tako povezani z iskanjem internetnega uporabnika, od naravnih zadetkov splošnega ali specializiranega iskanja pa se ločujejo z navedbo na primer besede „oglas“ ali „sponzorirano“.

7 Strani s splošnimi zadetki družbe Google lahko vsebujejo ali so vsebovale vse vrste zadetkov, navedenih v točkah od 4 do 6 te sodbe.

8 Drugi iskalniki poleg iskalnika družbe Google ponujajo ali so ponujali storitve splošnega iskanja in storitve specializiranega iskanja. Poleg tega obstajajo iskalniki, ki so posebej namenjeni za primerjavo izdelkov.

9 Družba Google je začela internetnim uporabnikom zagotavljati storitev primerjave proizvodov od konca leta 2002 v Združenih državah, približno dve leti zatem pa postopoma še v nekaterih evropskih državah. Zadetki za primerjavo proizvodov (v nadaljevanju: zadetki za proizvode) so se najprej zagotavljali prek strani za specializirano iskanje, poimenovane Froogle, ki je bila ločena od strani za splošno iskanje iskalnika, nato pa od leta 2003 v Združenih državah in od leta 2005 v nekaterih evropskih državah tudi prek strani za splošno iskanje iskalnika. V zadnjem primeru so bili zadetki za proizvode prikazani tako, da so bili zbrani na straneh s splošnimi zadetki v tako imenovanem Product OneBox (v nadaljevanju: Product OneBox) pod oglasi, prikazanimi na vrhu ali ob robu strani, ali vzporedno z njimi in nad zadetki splošnega iskanja.

10 Družba Google je navedla, da je od leta 2007 spremenila način priprave zadetkov za proizvode. Zlasti je opustila ime Froogle, namesto katerega je za svoje specializirane strani za iskanje in zadetke za primerjavo proizvodov začela uporabljati ime Product Search.

11 Glede zadetkov za proizvode, prikazanih na straneh s splošnimi zadetki, je družba Google na eni strani vsebino Product OneBox, ki je bil pozneje preimenovan v Product Universal (v nadaljevanju: Product Universal), obogatila tako, da je dodala fotografije. Družba Google je poleg tega omogočila več izidov klika na povezavo tam prikazanega zadetka: internetni uporabnik je bil, odvisno od primera, enako kot prej preusmerjen neposredno na ustrezno stran spletnega mesta prodajalca iskanega proizvoda ali pa je bil preusmerjen na stran s specializiranimi zadetki Product Search, kjer se je lahko seznanil z več ponudbami za isti proizvod. Na drugi strani je družba Google izoblikovala mehanizem, poimenovan Universal Search, ki je lahko, če je zaznal iskanje zaradi nakupa proizvoda na strani s splošnimi zadetki, vzpostavil hierarhijo med proizvodi iz okvira Product Onebox – in nato Product Universal – glede na zadetke splošnega iskanja.

12 Glede zadetkov za proizvode, povezanih s plačili, ki se prikažejo na straneh z zadetki, je družba Google od septembra 2010 v Evropi uvedla obogaten format v primerjavi z oglasi, sestavljenimi samo iz besedila (v nadaljevanju: besedilni oglasi), ki so se prikazali dotlej. Družba Google je od novembra 2011 v Evropi ta mehanizem dopolnila tako, da so se na straneh s splošnimi zadetki neposredno prikazale skupine oglasov več oglaševalcev skupaj s fotografijami in cenami (v nadaljevanju: oglasi za proizvode), umeščene pa so bile bodisi na desni rob bodisi na vrh strani z zadetki.

13 Družba Google je leta 2013 v Evropi na svojih straneh s splošnimi zadetki ukinila Product Universal in razširjene besedilne oglase. Na teh straneh so bili torej le še oglasi za proizvode po skupinah, preimenovani v „Shopping Commercial Units“ ali „Shopping Units“ (v nadaljevanju: Shopping Units), besedilni oglasi in zadetki splošnega iskanja. Tako je bil internetni uporabnik, ki

je kliknil na enega od oglasov v Shopping Unit, vedno preusmerjen na prodajno spletno mesto oglaševalca. S strani s splošnimi zadetki je na stran za specializirano iskanje in zadetke za primerjavo proizvodov družbe Google, kjer je bilo na voljo več oglasov, dostopal samo še s klikom na posebno povezavo na vrhu Shopping Unit ali na povezavo, ki je bila na voljo v splošnem navigacijskem meniju (zavihek „Shopping“). Hkrati je družba Google s svoje strani s splošnimi zadetki umaknila Product Universal in tudi prenehala prikazovati naravne zadetke za proizvode na svoji specializirani strani z zadetki Product Search, ki se je razvila v stran, na kateri so bili zgolj oglasi, poimenovana pa je bila Google Shopping.

B. Upravni postopek

14 Komisija je 30. novembra 2010 začela postopek proti družbi Google na podlagi člena 2(1) Uredbe Komisije (ES) št. 773/2004 z dne 7. aprila 2004 v zvezi z vodenjem postopkov Komisije v skladu s členoma [101] in [102 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 3, str. 81).

15 Komisija je 13. marca 2013 na podlagi člena 9 Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov [101] in [102 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205) sprejela predhodno oceno zaradi morebitnega sprejetja zavez družbe Google, ki bi odpravile pomisleke Komisije.

16 Komisija je 4. septembra 2014 družbo Google obvestila, da ne more sprejeti sklepa o sprejetju zavez v skladu s členom 9 Uredbe št. 1/2003.

17 Komisija je 15. aprila 2015 znova začela postopek za ugotavljanje kršitev iz člena 7(1) Uredbe št. 1/2003 in sprejela obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, naslovljeno na družbo Google, v katerem je začasno ugotovila, da zadevne prakse pomenijo zlorabo prevladujočega položaja in zato kršijo člen 102 PDEU.

18 Komisija je 14. julija 2016 začela postopek proti družbi Alphabet na podlagi člena 2(1) Uredbe št. 773/2004 in sprejela dodatno obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, naslovljeno na družbi Google in Alphabet.

C. Sporni sklep

19 Komisija je 27. junija 2017 sprejela sporni sklep.

20 Na prvem mestu, Komisija je menila, da sta v okviru ugotavljanja morebitnega prevladujočega položaja družbe Google zadevna trga na eni strani nacionalni trg storitev splošnega spletnega iskanja in na drugi nacionalni trg storitev spletne primerjave proizvodov.

21 Na drugem mestu, Komisija je ugotovila, da ima družba Google od leta 2008 prevladujoč položaj na trgu splošnega iskanja v vseh državah EGP, razen v Češki republiki, kjer ima takšen položaj šele od leta 2011. Pri tej ugotovitvi se je oprla zlasti na zelo velike in stabilne tržne deleže družbe Google, ugotovljene v različnih študijah. Poleg tega je poudarila majhne tržne deleže konkurentov družbe Google, obstoj vstopnih ovir na ta trg in dejstvo, da malo internetnih uporabnikov uporablja več splošnih iskalnikov. Navedla je, da ima družba Google velik ugled in da internetni uporabniki, ker so drug od drugega neodvisni, ne pomenijo izravnalne kupne moči.

22 Na tretjem mestu, Komisija je štela, da je družba Google od različnih trenutkov, ki segajo najdlje do januarja 2008, zlorabljala prevladujoči položaj, ki ga je imela na trinajstih nacionalnih trgih splošnega iskanja v EGP, tako da je zmanjšala promet s svojih strani s splošnimi zadetki h konkurenčnim storitvam primerjave proizvodov ob hkratnem povečanju tega prometa k svoji storitvi primerjave proizvodov, kar bi lahko imelo – ali je verjetno imelo – protikonkurenčne učinke na ustreznih trinajstih nacionalnih trgih specializiranega iskanja za primerjavo proizvodov, pa tudi na trinajstih trgih splošnega iskanja. Zadevne države so bile Belgija, Češka republika, Danska, Nemčija, Španija, Francija, Italija, Nizozemska, Avstrija, Poljska, Švedska, Združeno kraljestvo in Norveška.

23 V zvezi s tem je Komisija, prvič, v oddelku 7.2 spornega sklepa navedla, da je zlorabo, ugotovljeno v obravnavani zadevi, pomenilo ugodnejše razvrščanje in prikazovanje lastne storitve primerjave proizvodov družbe Google na njenih straneh s splošnimi zadetki glede na konkurenčne storitve primerjave proizvodov.

24 Natančneje, ravnanje, ki ga je Komisija opredelila kot vir zlorabe, je bilo v bistvu to, da je družba Google svojo storitev primerjave proizvodov na straneh s splošnimi zadetki prikazovala prednostno in privlačno v temu namenjenih „boxih“, ne da bi zanjo veljali njeni prilagoditveni algoritmi, ki so se uporabljali za splošno iskanje, med katerimi je bil algoritem „Panda“, medtem ko so bile lahko konkurenčne storitve primerjave proizvodov na teh straneh istočasno prikazane zgolj v obliki zadetkov splošnega iskanja (modre povezave) in nikoli v obogateni obliki, zaradi uporabe navedenih „prilagoditvenih“ algoritmov pa so bile pri razvrstitvi splošnih zadetkov večinoma slabo razvrščene. Komisija je poudarila, da ne izpodbija različnih meril za izbor, ki jih je izbrala družba Google in so bila opredeljena kot merila upoštevnosti, ampak dejstvo, da se niso enaka merila za razvrščanje in prikaz hkrati uporabljala za njeno storitev primerjave proizvodov in tovrstne konkurenčne storitve. Prav tako je pojasnila, da ne izpodbija izpostavitve specializiranih zadetkov primerjave proizvodov, za katere je družba Google presodila, da so upoštevni, ampak dejstvo, da se enaka izpostavitev ni uporabljala hkrati za njeno storitev primerjave proizvodov in za tovrstne konkurenčne storitve.

25 Drugič, Komisija je v oddelku 7.2.2 spornega sklepa preučila vrednost obsega prometa za storitve primerjave proizvodov. Glede tega je navedla, da je bil obseg pometa s številnih vidikov pomemben za sposobnost konkuriranja posamezne storitve primerjave proizvodov.

26 Tretjič, Komisija je v oddelku 7.2.3 spornega sklepa pojasnila, da se je zaradi zadevnih praks zmanjšal promet s strani s splošnimi zadetki družbe Google h konkurenčnim storitvam primerjave proizvodov, medtem ko se je povečal promet s teh strani k storitvi primerjave proizvodov družbe Google. To ugotovitev je utemeljila s tremi elementi. Komisija je najprej na podlagi analize ravnanja internetnih uporabnikov poudarila, da so splošni zadetki povzročili velik promet na spletno mesto, če so bili razvrščeni med tremi do petimi prvimi zadetki na prvi strani s splošnimi zadetki, medtem ko internetni uporabniki niso posvečali (veliko) pozornosti naslednjim zadetkom, ki pogosto niso bili prikazani neposredno na zaslonu. Komisija je nato navedla, da so zadevne prakse privedle do precej dolgotrajnega upada prometa s strani s splošnimi zadetki družbe Google k skoraj vsem konkurenčnim storitvam primerjave proizvodov v vsaki od trinajstih držav EGP, v katerih so se te prakse izvajale. Nazadnje je Komisija še ugotovila, da se je zaradi navedenih praks povečal promet družbe Google k njeni storitvi primerjave proizvodov.

27 Četrtič, Komisija je v oddelku 7.2.4 spornega sklepa trdila, da je promet, ki je bil zaradi zadevnih praks preusmerjen, pomenil velik del prometa h konkurenčnim storitvam primerjave proizvodov in da dejansko ni bil nadomestljiv z drugimi viri prometa, ki so trenutno na voljo za konkurenčne storitve primerjave proizvodov, kot so aplikacije na mobilnem telefonu, neposredni promet, preusmeritve z drugih partnerskih spletnih mest, družbena omrežja in drugi splošni iskalniki.

28 Petič, Komisija je v oddelku 7.3 spornega sklepa navedla, da so imele zadevne prakse potencialne protikonkurenčne učinke na trinajstih nacionalnih trgih specializiranega iskanja za primerjavo proizvodov in na trinajstih nacionalnih trgih splošnega iskanja, navedenih v točki 22 te sodbe. Glede trgov specializiranega iskanja za primerjavo proizvodov je želela dokazati, da so lahko zadevne prakse konkurenčne storitve primerjave proizvodov privedle do opustitve dejavnosti, da so lahko negativno vplivale na inovacije in da so se lahko zato zmanjšale možnosti za potrošnike, da dostopajo do najzmogljivejših storitev. Zato naj bi bilo poseženo v konkurenčno strukturo teh trgov. Glede nacionalnih trgov splošnega iskanja naj bi protikonkurenčni učinki zadevnih praks izhajali iz tega, da so dodatna sredstva, ki jih je družba Google pridobila iz storitve primerjave proizvodov prek svojih strani s splošnimi zadetki, tej omogočili, da je okrepila svojo storitev splošnega iskanja.

29 Komisija je v oddelku 7.4 spornega sklepa zavrnila trditve, ki sta jih pritožnici navedli zoper to analizo in v skladu s katerimi uporabljena pravna merila niso bila pravilna. V oddelku 7.5 tega sklepa je zavrnila tudi utemeljitve, ki sta jih pritožnici navedli, da bi dokazali, da zadevne prakse niso pomenile zlorabe, in sicer, da so bile te prakse objektivno potrebne ali da so morebitne omejitve konkurence, ki jih povzročajo, izravnane s povečanjem učinkovitosti, ki koristi potrošniku.

30 Zato je Komisija v členu 1 spornega sklepa navedla, da sta družba Google in družba Alphabet – odkar je prevzela nadzor nad družbo Google – od različnih datumov, ki se ujemajo z uvedbo specializiranih zadetkov za proizvode ali oglase za proizvode na straneh s splošnimi zadetki družbe Google, v trinajstih državah, navedenih v točki 22 te sodbe, kršili člen 102 PDEU in člen 54 Sporazuma EGP.

31 Komisija je družbi Google zlasti odredila, naj odpravi zadevne prakse. Poudarila je, da lahko družba Google to odredbo sicer uresniči na različne načine, da pa je treba upoštevati določena načela ne glede na to, ali se bo odločila na svojih straneh s splošnimi zadetki ohraniti Shopping Units ali druge skupine zadetkov iskanja za primerjavo proizvodov. Med temi načeli je v bistvu načelo nediskriminatorne obravnave storitve primerjave proizvodov družbe Google in tovrstnih konkurenčnih storitev. Nazadnje, Komisija je v členu 2 spornega sklepa družbi Google naložila globo v znesku 2.424.495.000 EUR, od tega 523.518.000 EUR solidarno z družbo Alphabet.

II. Tožba pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

32 Družba Google je 11. septembra 2017 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila tožbo za razglasitev ničnosti spornega sklepa in, podredno, za odpravo ali znižanje zneska naložene globe.

33 S sklepom predsednika devetega senata Splošnega sodišča z dne 17. decembra 2018 je bila združenju Computer & Communication Industry Association (v nadaljevanju: CCIA) dovoljena intervencija v podporo predlogom pritožnic. S sklepi z istega dne je bila Zvezni republiki Nemčiji, Nadzornemu organu EFTA, Evropski potrošniški organizaciji (BEUC), družbama Infederation Ltd (v nadaljevanju: Foundem) in Kelkoo SAS, združenju Verband Deutscher Zeitschriftenverleger eV

(v nadaljevanju: VDZ), družbi Ladenzeile GmbH, nekdanji Visual Meta GmbH, združenju BDZV – Bundesverband Digitalpublisher und Zeitungsverleger eV, nekdanjemu Bundesverband Deutscher Zeitungsverleger eV (v nadaljevanju: BDZV) in družbi Twenga SA dovoljena intervencija v podporo predlogom Komisije.

34 Predsednik devetega senata Splošnega sodišča je s sklepom z dne 11. aprila 2019 odobril zaupno obravnavanje med drugim Priloge A.1 k tožbi.

35 Splošno sodišče je s sklepom z dne 10. julija 2019 zadevo dodelilo razširjenemu senatu.

36 Družba Google je v utemeljitev tožbe navedla šest tožbenih razlogov, ki jih je predstavila tako:

„S prvim in drugim tožbenim razlogom se dokazuje, da je v [spornem] sklepu napačno ugotovljeno, da daje družba Google s prikazovanjem zadetkov Product Universals in Shopping Units prednost svoji storitvi primerjave proizvodov. S tretjim tožbenim razlogom se pojasnjuje, da je v [spornem] sklepu napačno ugotovljeno, da je bil z razvrščanjem in prikazovanjem zadetkov Product Universals in Shopping Units preusmerjen promet, ki izhaja iz iskanja z iskalnikom Google. S četrtim tožbenim razlogom se dokazuje, da špekulacija o protikonkurenčnih učinkih v [spornem] sklepu ni utemeljena. S petim tožbenim razlogom se dokazuje, da so v [spornem] sklepu izboljšave kakovosti, ki pomenijo konkurenco na podlagi učinkovitosti, napačno opredeljene kot zloraba. Iz šestega tožbenega razloga izhaja, da razlogi, iz katerih je bila s [spornim] sklepom naložena globa, niso utemeljeni.“

37 Splošno sodišče je z izpodbijano sodbo tožbo v bistvenem delu zavrnilo in potrdilo analizo Komisije glede trga specializiranega iskanja za primerjavo proizvodov.

38 Splošno sodišče je uvodoma poudarilo, da družba Google ne zanika, da ima prevladujoč položaj na trinajstih nacionalnih trgih splošnega iskanja, ki ustrezajo državam, v katerih je Komisija ugotovila, da je ta družba zlorabila tak položaj. Pojasnilo je, da je ta podatek premisa za vse poznejše analize.

39 Na prvem mestu je Splošno sodišče preučilo peti tožbeni razlog in prvi del prvega tožbenega razloga, ki sta se nanašala na skladnost zadevnih praks s konkurenco na podlagi učinkovitosti. Prvič, zavrnilo je trditev pritožnic, da so te prakse izboljšave kakovosti, ki pomenijo konkurenco na podlagi učinkovitosti, in jih ni mogoče opredeliti kot zlorabo. Drugič, zavrnilo je trditev pritožnic, da je Komisija od družbe Google zahtevala, naj konkurenčnim storitvam primerjave proizvodov zagotovi dostop do svojih izboljšanih storitev, ne da bi bili izpolnjeni pogoji iz sodbe z dne 26. novembra 1998, Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569). Tretjič, zavrnilo je trditev pritožnic, da je Komisija dejstva predstavila napačno, saj je družba Google skupine zadetkov za proizvode uvedla za izboljšanje kakovosti svoje storitve, ne pa za to, da bi promet usmerila k svoji storitvi primerjave proizvodov.

40 Na drugem mestu je Splošno sodišče preučilo drugi del prvega tožbenega razloga ter prvi, drugi in delno tretji del drugega tožbenega razloga, ki so se nanašali na nediskriminatornost zadevnih praks. V zvezi s tem je zavrnilo očitke pritožnic, ki so se nanašali na to, da je Komisija napačno ugotovila, da je družba Google s prikazovanjem Product Universals in Shopping Units dajala prednost svoji storitvi primerjave proizvodov, ter očitke v zvezi s tem, da so bile konkurenčne storitve primerjave proizvodov že vključene v Shopping Units, zato ni moglo obstajati dajanje prednosti.

41 Na tretjem mestu je Splošno sodišče preučilo tretji in četrti tožbeni razlog, ki sta se nanašala na to, da zadevne prakse niso imele protikonkurenčnih učinkov. Prvič, zavrnilo je trditev pritožnic, da Komisija ni dokazala, da so zadevne prakse na eni strani povzročile upad prometa s strani s splošnimi zadetki družbe Google h konkurenčnim storitvam primerjave proizvodov in na drugi strani povečanje prometa s strani s splošnimi zadetki družbe Google k njeni storitvi primerjave proizvodov. Drugič, štelo je, da je treba trditev pritožnic, da je Komisija špekulirala o protikonkurenčnih učinkih zadevnih praks, zavrniti v delu, ki se nanaša na trg storitev primerjave proizvodov, in sprejeti v delu, ki se nanaša na nacionalne trge splošnega iskanja. Tretjič, zavrnilo je trditev pritožnic, da je bila v analizi učinkov zadevnih praks zanemarjena vloga trgovskih platform. Četrtič, zavrnilo je trditev pritožnic, da Komisija ni dokazala obstoja protikonkurenčnih učinkov, ki so jih na nacionalnih trgih storitev primerjave proizvodov povzročile zadevne prakse.

42 Na četrtem mestu je Splošno sodišče zavrnilo tretji del prvega tožbenega razloga in delno tretji del drugega tožbenega razloga, ki sta se nanašala na obstoj objektivnih utemeljitev v zvezi s prikazom Product Universals in Shopping Units.

43 Nasprotno pa je Splošno sodišče v zvezi z nacionalnimi trgi splošnega iskanja štelo, da se je Komisija za utemeljitev obstoja protikonkurenčnih učinkov, tudi potencialnih, oprla na preveč nenatančne preudarke, tako da je bilo glede teh trgov ugodeno prvemu delu četrtega tožbenega razloga pritožnic, ki se je nanašal na povsem špekulativno naravo analize protikonkurenčnih učinkov zadevnih praks.

44 Zato je Splošno sodišče sporni sklep razglasilo za ničen le v delu, v katerem je Komisija ugotovila kršitev člena 102 PDEU in člena 54 Sporazuma EGP s strani družb Google in Alphabet na trinajstih nacionalnih trgih splošnega iskanja v EGP na podlagi obstoja protikonkurenčnih učinkov na teh trgih, v preostalem pa je tožbo zavrnilo. Na podlagi svoje neomejene pristojnosti je v celoti ohranilo globo, ki jo je Komisija naložila pritožnicama.

III. Postopek pred Sodiščem

45 Predsednik Sodišča je s sklepom z dne 22. marca 2022, Google in Alphabet/Komisija (C-48/22 P, EU:C:2022:207), v razmerju do združenja CCIA, Zvezne republike Nemčije, Nadzornega organa EFTA, organizacije BEUC, družb Foundem in Kelkoo, združenja VDZ, družbe Ladenzeile, združenja BDZV in družbe Twenga, intervenientov v postopku na prvi stopnji, odločil, da se priloga 2 k pritožbi, ki sta jo pritožnici v sodnem tajništvu Sodišča vložili 2. februarja 2022, obravnava zaupno in da se tem intervenientom vroči le nezaupna različica te priloge.

46 Predsednik Sodišča je s sklepom z dne 1. septembra 2022, Google in Alphabet/Komisija (C-48/22 P, EU:C:2022:667), družbi PriceRunner International AB (v nadaljevanju: PriceRunner) dovolil intervencijo v podporo predlogom Komisije. V tem sklepu je bilo zaupno obravnavanje priloge 2 k pritožbi določeno tudi v razmerju do družbe PriceRunner.

47 S sklepom predsednika Sodišča z dne 1. septembra 2022, Google in Alphabet/Komisija (C-48/22 P, EU:C:2022:668), je bil predlog družbe FairSearch AISBL za intervencijo v podporo predlogom Komisije zavrnjen.

IV. Predlogi strank v pritožbenem postopku

48 Pritožnici s pritožbo Sodišču predlagata, naj:

– izpodbijano sodbo razveljavi;

– sporni sklep razglasi za ničen ali, podredno, zadevo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču;

– Komisiji naloži plačilo stroškov postopka na prvi stopnji in pritožbenega postopka ter

– družbi PriceRunner naloži plačilo stroškov, povezanih z njeno intervencijo.

49 Komisija Sodišču predlaga, naj:

– pritožbo zavrne in

– pritožnicama naloži plačilo stroškov.

50 Družba PriceRunner Sodišču predlaga, naj:

– pritožbo zavrne in

– pritožnicama naloži plačilo njenih stroškov.

51 Združenje CCIA Sodišču predlaga, naj:

– izpodbijano sodbo razveljavi v delu, v katerem je bil z njo potrjen sporni sklep;

– sporni sklep v celoti razglasi za ničen ali, podredno, zadevo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču in

– Komisiji naloži plačilo njenih stroškov.

52 Nadzorni organ EFTA Sodišču predlaga, naj:

– pritožbo zavrne in

– pritožnicama naloži plačilo stroškov.

53 Organizacija BEUC Sodišču predlaga, naj:

– pritožbo zavrne in

– pritožnicama naloži plačilo njenih stroškov v okviru pritožbe.

54 Družba Foundem Sodišču predlaga, naj:

– pritožbo zavrže kot očitno nedopustno ali zavrne kot v celoti neutemeljeno in

– pritožnicama naloži plačilo njenih stroškov.

55 Družba Kelkoo Sodišču predlaga, naj:

– pritožbo zavrže kot nedopustno v delu, v katerem se nanaša na dejanske ugotovitve Splošnega sodišča, v preostalem pa zavrne kot neutemeljeno in

– pritožnicama naloži plačilo njenih stroškov.

56 Združenje VDZ, družba Ladenzeile in združenje BDZV Sodišču predlagajo, naj:

– pritožbo v celoti zavrne in

– pritožnicama naloži plačilo stroškov, vključno z njihovimi.

57 Družba Twenga Sodišču predlaga, naj:

– pritožbene razloge pritožnic zavrne;

– izpodbijano sodbo potrdi;

– potrdi sporni sklep in

– pritožnicama naloži plačilo stroškov.

58 Pritožnici sta na obravnavi 19. septembra 2023 v odgovor na vprašanje Sodišča pojasnili, da razveljavitev izpodbijane sodbe predlagata le v delu, v katerem je Splošno sodišče zavrnilo njuno tožbo na prvi stopnji, kar je bilo zabeleženo v zapisniku obravnave. Pritožnici sta tako pritožbo umaknili v delu, v katerem je bila usmerjena zoper del izpodbijane sodbe, s katerim je Splošno sodišče ugodilo njunim tožbenim predlogom.

V. Pritožba

59 Pritožnici v utemeljitev pritožbe navajata štiri pritožbene razloge. Prvi pritožbeni razlog se nanaša na napačno uporabo prava, ker je Splošno sodišče potrdilo sporni sklep, čeprav ta ne izpolnjuje pravnega merila, ki se zahteva za ugotovitev, da obstaja obveznost zagotavljanja dostopa do storitev primerjave proizvodov. Drugi pritožbeni razlog se nanaša na napačno uporabo prava, ker je Splošno sodišče sporni sklep potrdilo, čeprav v njem ni opredeljeno ravnanje, ki naj bi odstopalo od konkurence na podlagi učinkovitosti. Tretji pritožbeni razlog se nanaša na napake Splošnega sodišča pri preučitvi vzročne zveze med domnevno zlorabo in verjetnimi učinki. Četrti pritožbeni razlog se nanaša na to, da je Splošno sodišče napačno ugotovilo, da Komisiji ni bilo treba preučiti, ali bi se z ravnanjem lahko izrinili enako učinkoviti konkurenti.

A. Dopustnost

60 Družba Foundem trdi, da je treba pritožbo zavreči kot očitno nedopustno. V bistvu trdi, da želita pritožnici, ne da bi odkrito izpodbijali dejstva, ugotovljena v izpodbijani sodbi, ta dejstva nadomestiti s svojo različico teh dejstev, ki naj bi bila v nasprotju z ugotovitvami Splošnega sodišča. Ta zavajajoča in izkrivljena predstavitev dejstev naj bi vplivala na vsakega od štirih pritožbenih razlogov, saj naj bi pravne trditve, navedene v njihovo utemeljitev, temeljile na netočnih dejstvih.

61 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je v skladu s členom 256(1) PDEU in členom 58, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije pritožba omejena na pravna vprašanja. Splošno sodišče je edino pristojno za ugotavljanje in presojo upoštevnih dejstev ter za presojo dokazov. Presoja teh dejstev in dokazov, razen v primeru njihovega izkrivljanja, torej ni pravno vprašanje, ki bi bilo kot tako predmet nadzora Sodišča v okviru pritožbe (sodba z dne 12. januarja 2023, Lietuvos geležinkeliai/Komisija, C-42/21 P, EU:C:2023:12, točka 60 in navedena sodna praksa).

62 Zato je treba na eni strani okoliščino, da sta pritožnici pravne trditve, ki sta jih navedli v okviru pritožbe, oprli na izkrivljeno predstavitev dejstev, ugotovljenih v izpodbijani sodbi, presojati v okviru preizkusa utemeljenosti te pritožbe. Na drugi strani graja zavajajoče predstavitve dejstev, ugotovljenih v izpodbijani sodbi, ne da bi se z njo prerekala tudi resničnost teh dejstev, niti če bi bila utemeljena, ne more povzročiti nedopustnosti pritožbe.

63 Poleg tega so v obravnavani zadevi v pritožbi v vsakem od pritožbenih razlogov dovolj natančno opredeljene grajane točke izpodbijane sodbe in navedeni razlogi, iz katerih naj bi bilo po mnenju pritožnic v teh točkah pravo napačno uporabljeno, zaradi česar Sodišče lahko opravi nadzor zakonitosti.

64 Iz zgornjih ugotovitev izhaja, da je ta pritožba dopustna.

B. Utemeljenost

1. Prvi pritožbeni razlog

a) Trditve strank

65 Pritožnici ob podpori združenja CCIA s prvim pritožbenim razlogom, ki je sestavljen iz dveh delov, Splošnemu sodišču očitata, da je sporni sklep potrdilo, čeprav Komisija ni dokazala, da so bili pogoji, zahtevani za ugotovitev obstaja obveznost dobave, določeni s sodno prakso in povzeti v točkah 213, 215 in 216 izpodbijane sodbe, izpolnjeni.

66 V zvezi s tem pritožnici trdita, da se je družbi Google v bistvu očitalo, da konkurenčnim storitvam primerjave proizvodov ni zagotovila dostopa do temu namenjenih „boxov“, ki so na njenih straneh z zadetki razvrščeni vpadljivo, imajo obogatene funkcije prikazovanja in jih algoritmi, kot je Panda, ne morejo slabše razvrstiti.

67 Pritožnici s prvim delom prvega pritožbenega razloga Splošnemu sodišču očitata, da je v točkah od 224 do 228 izpodbijane sodbe presojo Komisije iz spornega sklepa nezakonito nadomestilo s svojo presojo, v skladu s katero so bili pogoji, zahtevani za ugotovitev obstoja obveznosti dobave, izpolnjeni. Splošno sodišče naj bi namreč trdilo, da ima stran s splošnimi zadetki družbe Google lastnosti, zaradi katerih je podobna bistveni zmogljivosti (točka 224), da je bil po mnenju Komisije promet s strani družbe Google nujen za konkurenčne storitve primerjave proizvodov (točka 227) in da je ta institucija ugotovila tveganje odprave vsakršne konkurence (točka 228). Vendar naj v spornem sklepu ne bi bile navedene take ugotovitve, kot naj bi Splošno sodišče tudi samo potrdilo v točki 223 izpodbijane sodbe, ko je navedlo, da se Komisija ni sklicevala na merila za obveznost dobave.

68 Pritožnici z drugim delom prvega pritožbenega razloga trdita, da je Splošno sodišče v točkah od 229 do 249 izpodbijane sodbe napačno uporabilo pravo, ker je štelo, da Komisiji za ugotovitev obstoja domnevne zlorabe ni bilo treba uporabiti testa iz točke 41 sodbe z dne 26. novembra 1998, Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569).

69 V zvezi s tem pritožnici trdita, da je Splošno sodišče v točkah 220, 229 in 287 izpodbijane sodbe domnevno zlorabo opredelilo kot kršitev obveznosti družbe Google, da zagotovi dostop. Vendar naj bi Splošno sodišče v točki 229 navedene sodbe menilo, da se sporne prakse po svojih sestavnih elementih razlikujejo od zavrnitve dobave, ki je bila obravnavana v zadevi, v kateri je bila izdana sodba z dne 26. novembra 1998, Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569).

70 Pritožnici s prvim očitkom Splošnemu sodišču očitata, da je v točkah od 237 do 240 izpodbijane sodbe menilo, da je treba obravnavano zadevo razlikovati od zadeve v zvezi z zavrnitvijo dobave, saj se nanaša na „različno obravnavanje“. Zadeva, ki se nanaša na zavrnitev dobave, pa naj bi bila le posebna vrsta zadev, ki se nanašajo na različno obravnavanje, saj naj bi za zadevno podjetje pomenila, da sredstvo ob hkratni zavrnitvi njegove dobave svojim konkurentom ohrani v svojo korist.

71 Po mnenju pritožnic je bila težava, ugotovljena v obravnavani zadevi, obstoj infrastrukture, sestavljene iz „boxov“, do katere konkurenčne storitve primerjave proizvodov niso imele dostopa, in dejstvo, da je bila ta infrastruktura glede razvrščanja, značilnosti in neobstoja poslabšanja razvrstitve privlačnejša od infrastrukture, do katere je bil tem storitvam primerjave v skladu z izrazi, ki jih je Splošno sodišče uporabilo v točkah 219 in 243 izpodbijane sodbe, dejansko ponujen „dostop“, to je od prikaza splošnih zadetkov. Opis domnevne zlorabe kot kombinacije več praks, in sicer prikaza zadetkov storitve primerjave proizvodov družbe Google v vpadljivih „boxih“ in prikaza zadetkov konkurenčnih storitev primerjave proizvodov med splošnimi zadetki, ki jih je mogoče slabše razvrstiti, naj bi bil le drug način, da se izrazi dejstvo, da je družba Google zadetke svoje storitve primerjave proizvodov in zadetke konkurenčnih storitev primerjave proizvodov obravnavala različno, ker zadnjenavedenim storitvam ni zagotovila dostopa do „boxov“. Zato naj v nasprotju s tem, kar naj bi Splošno sodišče navedlo v točki 232 izpodbijane sodbe, zadevno različno obravnavanje ne bi bilo „zunanja praksa“, ki bi se razlikovala od dostopa.

72 Pritožnici z drugim očitkom trdita, da je Splošno sodišče v točkah 177, 219 in 243 izpodbijane sodbe sporni sklep nezakonito in napačno opisalo tako, da se nanaša na pogoje, pod katerimi družba Google zagotavlja svojo storitev splošnega iskanja z dostopom do strani s splošnimi zadetki, in ne na obveznost zagotovitve dostopa do ločene infrastrukture.

73 Prvič, Splošno sodišče naj bi „preoblikovalo“ sporni sklep s tem, da je v točki 219 izpodbijane sodbe ugotovilo, da se obravnavana zadeva „v nasprotju s trditvijo Komisije“ nanaša na pogoje, pod katerimi družba Google zagotavlja svojo storitev splošnega iskanja prek dostopa do strani s splošnimi zadetki, medtem ko naj v tem sklepu ne bi bilo take ugotovitve.

74 Drugič, Splošno sodišče naj bi s tem, da je to zadevo opisalo tako, da se nanaša na pogoje dobave, podalo napačno pravno opredelitev te zadeve. Ta zadeva naj se namreč ne bi nanašala na pogoje dobave, torej na poslovne pogoje, pod katerimi podjetje, ki se je odločilo, da bo s svojimi proizvodi ali storitvami oskrbovalo drugo podjetje, te nato da na voljo. Poleg tega naj zadevna infrastruktura ne bi bila celotna stran s splošnimi zadetki družbe Google. Nasprotno, iz spornega sklepa naj bi izhajalo, da „boxi“ pomenijo ločeno infrastrukturo z lastno tehnično infrastrukturo in da se družbi Google očita, da konkurenčnim storitvam primerjave proizvodov ni omogočila dostopa do teh „boxov“. Dejstvo, da je družba Google konkurenčnim storitvam primerjave

proizvodov zagotavljala dostop do svojih splošnih zadetkov, naj tega ne bi spremenilo. Zato naj bi se tako kot v vseh zadevah v zvezi z obveznostjo dobave vprašanje v obravnavani zadevi nanašalo na pravico podjetja, da izbere, kdo ima dostop do določene infrastrukture. V teh okoliščinah naj ne bi bilo upoštevno sklicevanje na sodno prakso v zvezi s praksami cenovnih škarij v točkah od 234 do 236 in 239 izpodbijane sodbe.

75 Pritožnici s tretjim očitkom trdita, da je Splošno sodišče v točkah 232 in 233 izpodbijane sodbe napačno zavrnilo merilo obveznosti dobave, ker konkurent ni izrecno zaprosil za dostop in ker podjetje s prevladujočim položajem ni izrecno zavrnilo dostopa. Prvič, Splošno sodišče naj bi napačno uporabilo pravo, ker se s sodno prakso ne zahteva obstoj izrecne prošnje in izrecne zavrnitve dostopa. Drugič, formalistični pristop Splošnega sodišča naj bi bil v nasprotju s pravno in ekonomsko logiko obveznosti dobave. Ugotoviti naj bi bilo treba, ali ta zadeva izpolnjuje pravne pogoje, ki se zahtevajo za naložitev take obveznosti, ki pomeni poseganje v temeljne svoboščine in izjemo od konkurence v tržnem gospodarstvu. Nasprotno pa naj obstoj ali neobstoj izrecne prošnje ne bi bil upošteven. Tretjič, razlogovanje Splošnega sodišča naj bi odstopalo od spornega sklepa, v katerem naj bi bil ugotovljen obstoj prošnje in zavrnitve dostopa do Shopping Units.

76 Pritožnici s četrtim očitkom Splošnemu sodišču očitata, da je v točki 240 izpodbijane sodbe zavrnilo merilo obveznosti dobave, ker naj bi zadevno ravnanje, in sicer različno obravnavanje – s strani družbe Google – zadetkov njene storitve primerjave proizvodov glede na zadetke konkurenčnih storitev primerjave proizvodov, opredelilo kot „aktivno“. Sporni sklep pa naj bi nasprotoval „pasivnemu“ nezagotavljanju istega dostopa drugim storitvam primerjave proizvodov, kot je dostop, zagotovljen storitvi primerjave proizvodov družbe Google. Po mnenju pritožnic to, da je ravnanje opredeljeno kot „aktivno“ ali „pasivno“, ni upoštevno za razlikovanje te zadeve od primerov zavrnitve dobave na splošno.

77 Pritožnici s petim očitkom izpodbijata preudarke Splošnega sodišča iz točke 246 izpodbijane sodbe, s katerimi je to ugotovilo neupoštevnost korektivnih ukrepov iz spornega sklepa za presojo narave domnevne zlorabe. Komisija naj bi opredelila le dva ukrepa za prenehanje zlorabe, pri čemer naj bi lahko družba Google bodisi sklenila sporazume s konkurenčnimi storitvami primerjave proizvodov, da bi jim omogočila enak dostop do svojih „boxov“, kot je ta, ki ga je imela na voljo njena storitev primerjave proizvodov, bodisi odstranila prikaz „boxov“. Jasen namen spornega sklepa naj bi bil torej odpraviti skrb, ki izhaja iz tega, da družba Google ni želela zagotoviti dostopa do infrastrukture, čeprav je imela ta družba pravno obveznost, da ta dostop zagotovi.

78 Komisija, družba PriceRunner, Nadzorni organ EFTA, organizacija BEUC, družbi Foundem in Kelkoo, združenje VDZ, družba Ladenzeile, združenje BDZV in družba Twenga izpodbijajo trditve pritožnic in trdijo, da je treba prvi pritožbeni razlog zavreči kot nedopusten ali zavrniti kot brezpredmeten ali neutemeljen. Natančneje, ta pritožbeni razlog naj bi temeljil na napačni premisi, da je bilo v spornem sklepu, kot je bil potrjen z izpodbijano sodbo, očitano ravnanje samo v tem, da je družba Google zadetke svoje storitve primerjave proizvodov prikazovala vidno in zavrnila, da bi konkurenčnim storitvam primerjave proizvodov omogočila dostop do ločene infrastrukture, ki naj bi jo sestavljali „boxi“, in sicer Products Universals in nato Shopping Units.

b) Presoja Sodišča

1) Drugi del prvega pritožbenega razloga

79 Pritožnici z drugim delom prvega pritožbenega razloga, ki ga je treba preučiti najprej, grajata točke od 229 do 249 izpodbijane sodbe, ker naj bi Splošno sodišče s tem, da je za to zadevo zavrnilo uporabo pogojev iz točke 41 sodbe z dne 26. novembra 1998, Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569), za presojo obstoja zlorabe prevladujočega položaja uporabilo napačno pravno merilo.

80 V zvezi s tem je Splošno sodišče v točki 229 izpodbijane sodbe menilo, da čeprav zadevne prakse niso nepovezane z vprašanjem dostopa, se po svojih sestavnih elementih vseeno razlikujejo od zavrnitve dobave, ki je bila obravnavana v zadevi, v kateri je bila izdana sodba z dne 26. novembra 1998, Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569), kar upravičuje odločitev Komisije, da jih obravnava z vidika drugih pogojev, kot so tisti, ki so bili določeni v navedeni sodbi.

81 Splošno sodišče je v točkah 230 in 231 izpodbijane sodbe pojasnilo, da iz vsakega vprašanja, ki se v celoti ali delno nanaša na dostop, kot je to v obravnavani zadevi, namreč nujno ne izhaja, da je treba uporabiti pogoje iz navedene sodbe, zlasti, kot je Komisija navedla v spornem sklepu, če je zadevna praksa samostojno ravnanje, ki se po sestavnih elementih razlikuje od zavrnitve dobave, čeprav ima lahko enake učinke izključitve.

82 Splošno sodišče je v točkah 232 in 233 izpodbijane sodbe v bistvu pojasnilo, da zavrnitev dobave, ki upravičuje uporabo pogojev iz sodbe z dne 26. novembra 1998, Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569), nakazuje na eni strani na izrecno naravo, torej da obstaja povpraševanje ali vsekakor želja po dostopu in posledično zavrnitev, ter na drugi strani na to, da je očitano ravnanje predvsem zavrnitev, in ne zunanja praksa, kot je na primer zlasti druga oblika zlorabe z učinkom vzvoda. Po mnenju Splošnega sodišča neobstoj take izrecne zavrnitve dobave izključuje možnost, da se kot zavrnitev dobave opredelijo prakse, ki – tudi če bi bila lahko konec koncev njihova posledica implicitna zavrnitev dostopa – ob upoštevanju svojih sestavnih elementov, ki že po sami naravi odstopajo od konkurence na podlagi učinkovitosti, pomenijo samostojno kršitev člena 102 PDEU.

83 Splošno sodišče je v točki 234 izpodbijane sodbe dodalo, da čeprav lahko vse „prakse izrinjenja“ – ali vsaj večina od njih – pomenijo implicitno zavrnitev dobave, saj je njihov namen otežiti dostop do trga, sodbe z dne 26. novembra 1998, Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569), ni mogoče uporabiti za vse te prakse, razen če bi se prezrla besedilo in smisel člena 102 PDEU, katerega področja uporabe ni mogoče omejiti na zlorabe v zvezi z „nujnim“ blagom in storitvami v smislu navedene sodbe.

84 Splošno sodišče je v točki 235 izpodbijane sodbe ugotovilo, da v več zadevah, v katerih so se postavljala vprašanja dostopa do storitve, kot so prakse cenovnih škarij, dokaz o izpolnjenosti pogoja nujnosti ni bil zahtevan. V zvezi s tem je v točki 236 izpodbijane sodbe štelo, da iz sodbe z dne 26. novembra 1998, Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569), ni mogoče sklepati, da se morajo pogoji, potrebni za dokaz obstoja nedovoljene zavrnitve dobave, nujno uporabljati v okviru presoje tega, ali ravnanje, ki ga pomeni opravljanje storitev ali prodaja proizvodov, za katero veljajo neugodni pogoji ali pogoji, ki kupcu morda ne bi bili zanimivi, pomeni zlorabo, pri čemer lahko takšno ravnanje samo po sebi pomeni samostojno obliko zlorabe, ki se razlikuje od zavrnitve dobave.

85 Splošno sodišče je v točkah od 237 do 241 izpodbijane sodbe v bistvu štelo, da v obravnavani zadevi ne gre zgolj za enostransko zavrnitev družbe Google, da konkurenčnim družbam zagotavlja storitev, potrebno za konkuriranje na sosednjem trgu, temveč za različno obravnavanje, ki je v nasprotju s členom 102 PDEU. Navedlo je, da sporne prakse zajemajo „aktivnost“, izraženo s pozitivnimi dejanji diskriminacije med storitvijo primerjave proizvodov družbe Google in konkurenčnimi storitvami primerjave proizvodov, in da te prakse pomenijo samostojno obliko zlorabe prek učinka vzvoda s trga, na katerem ima ta družba prevladujoči položaj in za katerega so značilne velike vstopne ovire, to je trga storitev splošnega iskanja. Po mnenju Splošnega sodišča Komisiji zato ni bilo treba dokazati, da so pogoji, navedeni v sodbi z dne 26. novembra 1998, Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569), izpolnjeni, da bi ugotovila obstoj zlorabe prevladujočega položaja.

86 Splošno sodišče je v točkah od 242 do 247 izpodbijane sodbe med drugim zavrnilo trditev družbe Google, da ji je bil s spornim sklepom v bistvu naložen prenos sredstva določene vrednosti, to je prostora, namenjenega zadetkom iskanja. Pojasnilo je, da obveznost za podjetje, ki zlorablja prevladujoči položaj, da prenese sredstva, sklene pogodbe ali omogoči dostop do svoje storitve pod nediskriminatornimi pogoji, ne pomeni nujno uporabe meril iz sodbe z dne 26. novembra 1998, Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569). Med merili za pravno opredelitev zlorabe in korektivnimi ukrepi, ki omogočajo njeno odpravo, naj namreč ne bi moglo biti samodejnosti. Splošno sodišče je dodalo, da okoliščina, da je eden od načinov odprave zlorabe ta, da se konkurentom omogoči prikaz v „boxih“, ki se prikažejo na vrhu strani z zadetki iskalnika Google, še ne pomeni, da so zlorabe omejene na prikaz navedenih „boxov“ in da so pogoji za ugotovitev zlorabe opredeljeni ob upoštevanju samo tega vidika.

87 Za presojo, ali je bilo pri teh ugotovitvah, kot trdita pritožnici, pravo napačno uporabljeno, je treba spomniti, da je s členom 102 PDEU prepovedana vsaka zloraba prevladujočega položaja enega ali več podjetij na notranjem trgu ali njegovem znatnem delu, kolikor bi lahko prizadela trgovino med državami članicami. Cilj tega člena je preprečiti ogrožanje konkurence v škodo splošnega interesa, posameznih podjetij in potrošnikov tako, da se sankcionirajo ravnanja podjetij s prevladujočim položajem, ki omejujejo konkurenco na podlagi učinkovitosti in lahko tako potrošnikom povzročajo neposredno škodo ali ki preprečujejo ali izkrivljajo to konkurenco in jim lahko tako povzročajo posredno škodo (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 124 in navedena sodna praksa).

88 Za taka ravnanja gre pri ravnanjih, s katerimi se na trgu, na katerem je konkurenca že oslabljena prav zaradi prisotnosti enega ali več podjetij s prevladujočim položajem, z uporabo drugačnih sredstev od tistih, ki so značilna za konkurenco med podjetji na podlagi učinkovitosti, ovira ohranjanje obstoječe konkurence na trgu ali razvoj te konkurence (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 125 in navedena sodna praksa).

89 V zvezi s praksami, ki zajemajo zavrnitev dostopa do infrastrukture, ki jo je podjetje s prevladujočim položajem razvilo za potrebe svojih dejavnosti in ki jo ima v lasti, iz sodne prakse Sodišča izhaja, da taka zavrnitev lahko pomeni zlorabo prevladujočega položaja, ne le če je bila ta zavrnitev taka, da bi odpravila vsakršno konkurenco na zadevnem trgu s strani prosilca za dostop in je ni mogoče objektivno utemeljiti, temveč tudi, če je bila infrastruktura sama po sebi nujno potrebna za opravljanje njegove dejavnosti, tako da ne bi obstajal noben dejanski ali potencialni nadomestek za to infrastrukturo (glej v tem smislu sodbi z dne 26. novembra 1998, Bronner, C-7/97, EU:C:1998:569, točka 41, in z dne 12. januarja 2023, Lietuvos geležinkeliai/Komisija, C-42/21 P, EU:C:2023:12, točka 79 in navedena sodna praksa).

90 Naložitev teh pogojev v točki 41 sodbe z dne 26. novembra 1998, Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569), je bila utemeljena z okoliščinami te zadeve, ki niso vključevale nobenega drugega ravnanja razen zavrnitve podjetja s prevladujočim položajem, da konkurentu omogoči dostop do infrastrukture, ki jo je razvilo za potrebe lastne dejavnosti (sodbi z dne 25. marca 2021, Deutsche Telekom/Komisija, C-152/19 P, EU:C:2021:238, točka 45, in z dne 12. januarja 2023, Lietuvos geležinkeliai/Komisija, C-42/21 P, EU:C:2023:12, točka 80).

91 Ugotovitev, da je podjetje s prevladujočim položajem zlorabljalo svoj položaj s tem, da je zavrnilo sklenitev pogodbe s konkurentom, ima namreč za posledico, da je to podjetje prisiljeno skleniti pogodbo s tem konkurentom. Taka obveznost pa še posebej posega v svobodo sklepanja pogodb in lastninsko pravico podjetja s prevladujočim položajem, saj podjetje, tudi če ima prevladujoč položaj, načeloma lahko zavrne sklepanje pogodb in uporabo infrastrukture, ki jo je razvilo za lastne potrebe (sodba z dne 25. marca 2021, Deutsche Telekom/Komisija, C-152/19 P, EU:C:2021:238, točka 46).

92 V obravnavani zadevi pritožnici trdita, da je Splošno sodišče, čeprav je v točkah 220, 229 in 287 izpodbijane sodbe domnevno zlorabo opredelilo z izrazi, ki dokazujejo, da gre v resnici za vprašanje, ali mora družba Google konkurenčnim storitvam primerjave proizvodov zagotavljati dostop do take infrastrukture, v točkah 229 in 240 te sodbe napačno ugotovilo, da se prakse družbe Google po svojih sestavnih elementih razlikujejo od zavrnitve dostopa, obravnavane v zadevi, v kateri je bila izdana sodba z dne 26. novembra 1998, Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569), in da se zato pogoji, določeni v navedeni sodbi, za te prakse ne uporabljajo.

93 Pritožnici s prvim in drugim očitkom Splošnemu sodišču zlasti očitata, da je štelo, da se obravnavana zadeva nanaša na „različno obravnavanje“ v zvezi s pogoji, pod katerimi družba Google zagotavlja svojo storitev splošnega iskanja prek dostopa do strani s splošnimi zadetki, ne pa na obveznost zagotavljanja dostopa do ločene infrastrukture, ki jo sestavljajo „boxi“, ki so na njenih straneh z zadetki razvrščeni vpadljivo, imajo obogatene funkcije prikazovanja in jih algoritmi, kot je Panda, ne morejo slabše razvrstiti.

94 V zvezi s tem je treba na prvem mestu poudariti, da pritožnici napačno razlagata točke 220, 229 in 287 izpodbijane sodbe.

95 Res je, da je Splošno sodišče v točki 220 izpodbijane sodbe navedlo, da „se družbi Google torej očita, da konkurenčnim storitvam primerjave proizvodov ni omogočila, da izkoristijo podobno razvrščanje in prikaz, kot ju je bila deležna njena storitev primerjave“. V točki 229 te sodbe je navedlo, da „zadevne prakse, kot trdi družba Google, niso nepovezane z vprašanjem dostopa“. V točki 287 navedene sodbe je ugotovilo, da „zadetki konkurenčnih storitev primerjave – tudi če bi bili za internetnega uporabnika še posebej upoštevni – ne morejo biti nikoli deležni obravnave, podobne obravnavi zadetkov storitve primerjave družbe Google, pa naj bo to na ravni njihovega razvrščanja, pri katerem so že zaradi svojih značilnosti dovzetni za to, da prilagoditveni algoritmi poslabšajo njihov položaj, ‚boxi‘ pa so pridržani za zadetke storitve primerjave družbe Google, ali na ravni njihovega prikaza, pri katerem so obogatena pisava in slike prav tako pridržane za storitev primerjave družbe Google“.

96 Vendar v nasprotju s tem, kar trdita pritožnici, Splošno sodišče v teh točkah 220, 229 in 287 izpodbijane sodbe domnevne zlorabe nikakor ni opredelilo z izrazi, ki bi dokazovali, da gre navsezadnje za vprašanje, ali ima družba Google obveznost zagotavljati dostop do „boxov“, to je Products Universals in nato Shopping Units.

97 Iz samega besedila in iz sobesedila teh točk, zlasti iz točk od 219 do 229 in 288 izpodbijane sodbe, je namreč razvidno, da se je družbi Google očitalo, da storitvam primerjave proizvodov, ki so konkurenčne njeni storitvi primerjave proizvodov, ne omogoča, da bi na njenih straneh s splošnimi zadetki imele podobno vidnost, kot jo je imela zadnjenavedena storitev primerjave proizvodov, in da torej ni zagotovila enakega obravnavanja med svojo storitvijo primerjave proizvodov in konkurenčnimi storitvami primerjave proizvodov. Natančneje, ravnanje, ki se očita družbi Google, je bilo, kot je Splošno sodišče prav tako opozorilo v točkah 187 in 261 navedene sodbe, sestavljeno iz povezave dveh praks, in sicer na eni strani iz ugodnejšega razvrščanja in prikazovanja lastnih specializiranih zadetkov na njenih straneh s splošnimi zadetki, kot so bili prikazani zadetki konkurenčnih storitev primerjave, na drugi strani pa iz hkratnega poslabšanja razvrstitve zadetkov konkurenčnih storitev primerjave z uporabo prilagoditvenih algoritmov.

98 Poleg tega, ker se pritožnici sklicujeta tudi na upoštevnost korektivnih ukrepov, določenih v spornem sklepu, zadostuje navesti, da s temi ukrepi družbi Google ni bilo naloženo, da zagotovi dostop do „boxov“. Iz točk 71 in 221 izpodbijane sodbe je namreč razvidno, da je Komisija družbi Google naložila, naj odpravi očitano ravnanje, pri čemer je poudarila, da – čeprav lahko družba Google to odredbo izpolni na različne načine – je treba s kakršnim koli izvedbenim ukrepom zagotoviti, da družba Google konkurenčnih storitev primerjave proizvodov na svojih straneh s splošnimi zadetki ne bo obravnavala „manj ugodno“ od svoje storitve primerjave proizvodov, in da bi bilo treba s kakršnim koli izvedbenim ukrepom za storitev primerjave proizvodov družbe Google določiti „enake postopke in metode“ razvrščanja in prikazovanja, kot se uporabljajo za konkurenčne storitve primerjave proizvodov.

99 Iz opisa ravnanja, obravnavanega v izpodbijani sodbi, je tako razvidno, da se to ravnanje nanaša na diskriminatorno razvrščanje in prikaz na straneh s splošnimi zadetki storitve splošnega iskanja družbe Google, ne pa na dostop do „boxov“.

100 Tako je Splošno sodišče v točki 177 izpodbijane sodbe med drugim navedlo, da so zadevna infrastruktura strani s splošnimi zadetki družbe Google, ki ustvarjajo promet k drugim spletnim mestom, med drugim spletnim mestom konkurenčnih storitev primerjave proizvodov, in da je ta infrastruktura načeloma odprta.

101 Poleg tega je Splošno sodišče v točkah 219 in 243 izpodbijane sodbe navedlo, da gre za pogoje, pod katerimi družba Google zagotavlja storitev splošnega iskanja z dostopom do strani s splošnimi zadetki za konkurenčne storitve primerjave proizvodov.

102 Nazadnje, Splošno sodišče je po tem, ko je v točkah 220 in 221 izpodbijane sodbe povzelo vsebino točk 662, 699 in 770(c) obrazložitve spornega sklepa, v točki 222 te sodbe ugotovilo, da je namen tega sklepa storitvi primerjave proizvodov družbe Google in konkurenčnim storitvam primerjave proizvodov omogočiti enak dostop do strani s splošnimi zadetki družbe Google, in sicer ne glede na vrsto zadevnih zadetkov – splošni zadetki, Product Universals ali Shopping Units – kar torej pomeni, da je njegov cilj prav zagotoviti dostop konkurenčnih storitev primerjave proizvodov do strani s splošnimi zadetki družbe Google z enako vidnim razvrščanjem in prikazovanjem, kot ju je deležna storitev primerjave proizvodov te družbe.

103 Tako ni sporno, da se Splošno sodišče z navedbo v točki 229 izpodbijane sodbe, da zadevne prakse „niso nepovezane z vprašanjem dostopa“, ni sklicevalo na dostop konkurenčnih storitev primerjave proizvodov do „boxov“, temveč na njihov dostop do strani s splošnimi zadetki družbe Google pod nediskriminatornimi pogoji.

104 Na drugem mestu, Splošnemu sodišču ni mogoče očitati, da je v točki 219 izpodbijane sodbe presojo iz spornega sklepa nadomestilo s svojo presojo. Opis zadevnega ravnanja, kot ga je podalo Splošno sodišče, je namreč le način opisa dejstva, da se je družbi Google očitalo ugodnejše razvrščanje in prikaz njene storitve primerjave proizvodov na straneh s splošnimi zadetki iskalnika Google v primerjavi s konkurenčnimi storitvami primerjave proizvodov, kar je v spornem sklepu in izpodbijani sodbi navedeno večkrat, z minimalnimi spremembami v uporabljeni formulaciji.

105 Na tretjem mestu, ni mogoče sprejeti trditve pritožnic, da „boxi“ pomenijo ločeno infrastrukturo glede na strani s splošnimi zadetki iskalnika Google, tako da bi moralo Splošno sodišče šteti, da gre v obravnavani zadevi za vprašanje, ali je upravičeno, da se družbi Google naloži, naj konkurenčnim storitvam primerjave proizvodov omogoči dostop do te infrastrukture. Kot je namreč generalna pravobranilka v bistvu navedla v točkah 114 in 115 sklepnih predlogov, čeprav so „boxi“ na strani s splošnimi zadetki družbe Google poudarjeni, ne pomenijo ločene infrastrukture glede na to stran v smislu tehnično popolnoma samostojne strani z zadetki.

106 Poleg tega ni sporno, da so storitve primerjave proizvodov, konkurenčne storitvi družbe Google, imele dostop do njene storitve splošnega iskanja in do strani s splošnimi zadetki. Družbi Google se torej nikakor ne očita, da je zavrnila ta dostop.

107 Zato se neugodno obravnavanje, ki za storitve primerjave proizvodov, konkurenčne storitvi družbe Google, izhaja iz povezave obeh zadevnih praks – in sicer na eni strani iz ugodnejšega razvrščanja in prikazovanja lastnih specializiranih zadetkov na njenih straneh s splošnimi zadetki, kot so bili prikazani zadetki konkurenčnih storitev primerjave, na drugi strani pa iz hkratnega poslabšanja razvrstitve zadetkov konkurenčnih storitev primerjave z uporabo prilagoditvenih algoritmov – nanaša na pogoje za dostop do strani s splošnimi zadetki družbe Google, ne pa na dostop do domnevno ločene infrastrukture, sestavljene iz „boxov“.

108 Na četrtem mestu, kot je Splošno sodišče v bistvu navedlo v točkah 223, 237 in 240 izpodbijane sodbe, je Komisija v spornem sklepu menila, da je družba Google s povezavo teh dveh praks in torej z diskriminacijo med svojo storitvijo primerjave proizvodov in konkurenčnimi storitvami primerjave proizvodov na njenih straneh storitve splošnega iskanja izkoriščala svoj prevladujoči položaj na trgu za splošno iskanje, za katerega so značilne velike vstopne ovire, da bi na trgu storitev primerjave proizvodov dajala prednost lastni storitvi primerjave proizvodov, in da je to ravnanje povzročalo potencialno ali dejansko izrinjanje konkurence na zadnjenavedenem trgu, ki je v prodajni verigi nižje.

109 Glede na to okoliščino je Splošno sodišče v točkah 229 in 240 izpodbijane sodbe ugotovilo, da Komisiji ni bilo treba dokazati, da so bili pogoji iz sodbe z dne 26. novembra 1998, Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569), na katere je bilo opozorjeno v točki 89 te sodbe, izpolnjeni, da je lahko na podlagi ugotovljenih praks ugotovila kršitev, ker se te prakse po sestavnih elementih razlikujejo od zavrnitve dostopa iz zadeve, v kateri je bila izdana navedena sodba, in pomenijo samostojno obliko zlorabe z učinkom vzvoda.

110 Kot pa je bilo opozorjeno v točki 90 te sodbe, iz sodne prakse, izoblikovane na podlagi sodbe z dne 26. novembra 1998, Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569), izhaja, da je bila naložitev pogojev iz točke 41 navedene sodbe upravičena z okoliščinami zadeve, v kateri je bila izdana navedena sodba, v katerih je podjetje s prevladujočim položajem zavrnilo dostop konkurenta do infrastrukture, ki jo je razvilo za potrebe svoje dejavnosti, pri čemer je bilo izključeno vsakršno drugo ravnanje.

111 Kadar pa podjetje s prevladujočim položajem omogoči dostop do svoje infrastrukture, vendar za ta dostop, zagotavljanje storitev ali prodajo proizvodov določi nepravične pogoje, se pogoji, ki jih je Sodišče določilo v točki 41 sodbe z dne 26. novembra 1998, Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569), ne uporabljajo. Res je, da kadar je dostop do take infrastrukture ali celo do storitve ali do vmesnega proizvoda nepogrešljiv za to, da se konkurentom podjetja s prevladujočim položajem omogoči donosno poslovanje na trgu, ki je v prodajni verigi nižje, je toliko verjetneje, da bodo imele nepoštene prakse na tem trgu vsaj potencialne protikonkurenčne učinke in bodo pomenile zlorabo v smislu člena 102 PDEU. Kar pa zadeva druge prakse, ki niso zavrnitev dostopa, neobstoj take nepogrešljivosti sam po sebi ni odločilen za preučitev ravnanj, ki potencialno pomenijo zlorabo in ki jih je storilo podjetje s prevladujočim položajem (sodbi z dne 25. marca 2021, Deutsche Telekom/Komisija, C-152/19 P, EU:C:2021:238, točka 50, in z dne 25. marca 2021, Slovak Telekom/Komisija, C-165/19 P, EU:C:2021:239, točka 50 in navedena sodna praksa).

112 Čeprav lahko namreč taka ravnanja pomenijo obliko zlorabe, kadar imajo lahko vsaj potencialno škodljive učinke za konkurenco ali celo učinke izrinjenja na zadevnih trgih, jih ni mogoče enačiti z enostavno zavrnitvijo tega, da se konkurentu omogoči dostop do infrastrukture, ker organu, pristojnemu za konkurenco, ali pristojnemu nacionalnemu sodišču podjetja s prevladujočim položajem ne bo treba prisiliti k zagotovitvi dostopa do njegove infrastrukture, saj je bil ta dostop že odobren. Ukrepi, ki bodo sprejeti v takih okoliščinah, zato manj posegajo v svobodo sklepanja pogodb podjetja s prevladujočim položajem in njegovo lastninsko pravico kot to, da se ga prisili k zagotovitvi dostopa do njegove infrastrukture, kadar jo je pridržalo za potrebe svoje dejavnosti (sodbi z dne 25. marca 2021, Deutsche Telekom/Komisija, C-152/19 P, EU:C:2021:238, točka 51, in z dne 25. marca 2021, Slovak Telekom/Komisija, C-165/19 P, EU:C:2021:239, točka 51).

113 Ker družba Google, kot je bilo navedeno v točkah od 105 do 107 te sodbe, konkurenčnim storitvam primerjave proizvodov omogoča dostop do svoje storitve splošnega iskanja in do strani s splošnimi zadetki, vendar za ta dostop določa diskriminatorne pogoje, se pogoji iz točke 41 sodbe z dne 26. novembra 1998, Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569), ne uporabljajo za zadevno ravnanje.

114 Zato je Splošno sodišče v točkah 229 in 240 izpodbijane sodbe pravilno ugotovilo, da Komisija s tem, da ni preučila, ali zadevno ravnanje izpolnjuje te pogoje, ni napačno uporabila prava.

115 Iz zgoraj navedenega izhaja, da je treba prvi in drugi očitek zavrniti.

116 Tretji, četrti in peti očitek, ki se nanašajo na točke 232, 233, 240 in 246 izpodbijane sodbe, so posledično brezpredmetni.

117 Pritožnici namreč s temi očitki trdita, da je Splošno sodišče napačno zavrnilo uporabo navedenih pogojev, in sicer v točkah 232 in 233 izpodbijane sodbe zaradi neobstoja izrecne prošnje za dostop in izrecne zavrnitve, v točki 240 te sodbe pa zato, ker je bilo zadevno ravnanje, to je različno obravnavanje zadetkov njene storitve primerjave proizvodov s strani družbe Google glede na zadetke konkurenčnih storitev primerjave proizvodov, „aktivno“, in ne „pasivno“. Splošno sodišče naj bi v točki 246 izpodbijane sodbe napačno štelo, da korektivni ukrepi iz spornega sklepa niso upoštevni za presojo narave domnevne zlorabe.

118 Tudi če bi Splošno sodišče pri teh ugotovitvah napačno uporabilo pravo, njihova analiza ni potrebna, saj s tem, da je štelo, da zadevno ravnanje ne pomeni zavrnitve dostopa, za katero veljajo pogoji, določeni v točki 41 sodbe z dne 26. novembra 1998, Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569), ni napačno uporabilo prava.

119 Zato je treba drugi del prvega pritožbenega razloga zavrniti.

2) Prvi del prvega pritožbenega razloga

120 Pritožnici s prvim delom prvega pritožbenega razloga Splošnemu sodišču očitata, da je v točkah od 224 do 228 izpodbijane sodbe presojo Komisije iz spornega sklepa nezakonito nadomestilo s svojo presojo, da so bili pogoji iz točke 41 sodbe z dne 26. novembra 1998, Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569), izpolnjeni, čeprav v spornem sklepu ni nobene take ugotovitve.

121 Ker pa Splošno sodišče, kot je bilo navedeno v točki 118 te sodbe, s tem, da je štelo, da ravnanja, ki se očita družbi Google, ni treba presojati v skladu s temi pogoji, ni napačno uporabilo prava, je treba prvi del prvega pritožbenega razloga zavrniti kot brezpredmeten.

122 Glede na zgoraj navedene ugotovitve je treba prvi pritožbeni razlog v celoti zavrniti.

2. Drugi pritožbeni razlog

a) Trditve strank

123 Pritožnici ob podpori združenja CCIA z drugim pritožbenim razlogom, ki je sestavljen iz treh delov, trdita, da če domnevna zloraba ni bila zavrnitev zagotavljanja dostopa, bi bilo treba v spornem sklepu za ugotovitev kršitve člena 102 PDEU opredeliti drugo „zunanjo prakso“ in dokazati, da ta praksa odstopa od konkurence na podlagi učinkovitosti. V zvezi s tem, kot naj bi Splošno sodišče opozorilo zlasti v točkah od 162 do 164 izpodbijane sodbe, naj ne bi bilo dovolj opredeliti preprosto razširitev prevladujočega položaja na sosednji trg z učinkom vzvoda, tudi če ta razširitev povzroči izginotje ali marginalizacijo konkurentov.

124 Pritožnici s prvim delom drugega pritožbenega razloga trdita, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ker je v točkah 175 in 197 izpodbijane sodbe štelo, da se lahko na podlagi okoliščin, upoštevnih za verjetne učinke ravnanja družbe Google, povzetih v točkah od 169 do 174 te sodbe, ugotovi, ali je ta družba konkurirala na podlagi učinkovitosti.

125 Natančneje, pritožnici navajata, da je Splošno sodišče v točkah 195 in 196 izpodbijane sodbe priznalo, da točka 341 obrazložitve spornega sklepa ne zadostuje za preučitev utemeljenosti zadevnega ravnanja, saj izhaja „samo iz učinkov izrinjenja“ ravnanja družbe Google, vendar je navedlo, da je treba to točko obrazložitve razlagati v povezavi s točko 342 obrazložitve tega sklepa, v kateri so navedene tri okoliščine. Splošno sodišče naj bi v točkah 169, 175, 196, 197, 219 in 283 svoje sodbe štelo, da so te okoliščine upoštevne za to, da se različno obravnavanje družbe Google in njenih konkurentov opredeli kot odstopanje od konkurence na podlagi učinkovitosti.

126 Po mnenju pritožnic te tri okoliščine niso povezane z naravo ravnanja družbe Google, temveč se nanašajo na pomen in vire prometa, ki izhaja iz iskanja, ter na domnevne verjetne učinke tega ravnanja. Zato naj ne bi bile veljavna podlaga za odločitev o vprašanju, ali je družba Google odstopila od konkurence na podlagi učinkovitosti, ker je sebe obravnavala drugače kot svoje konkurente.

127 Pritožnici v repliki pojasnjujeta, da čeprav se dejavniki, ki se upoštevajo za ugotovitev odstopanja od konkurence na podlagi učinkovitosti, ne smejo nanašati le na naravo zadevnega ravnanja, morajo vseeno omogočati opredelitev te narave. Tako naj v nasprotju s tem, kar naj bi trdila Komisija, zgolj dejavniki v zvezi s tem ravnanjem ne bi mogli zadostovati.

128 Pritožnici z drugim delom drugega pritožbenega razloga trdita, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ker je nedopustno „preoblikovalo“ sporni sklep. Navedlo naj bi namreč tri dodatne razloge, ki niso bili navedeni v tem sklepu, da bi zapolnilo praznino v obrazložitvi tega sklepa in pojasnilo, zakaj naj bi zadevno ravnanje odstopalo od konkurence na podlagi učinkovitosti. Ti trije dodatni razlogi naj bi bili, prvič, strožje pravno merilo za „superprevladujoča“ podjetja (točke 180, 182 in 183 izpodbijane sodbe), drugič, to, da bi bilo za družbo Google neobičajno, da „območje zadetkov omeji na svoje zadetke“, ker naj bi bil iskalnik Google odprt za prikaz zadetkov za vse vsebine (točke od 176 do 184), in tretjič, opis očitanega ravnanja v smislu, da pomeni diskriminatorno obravnavo (točke 124, 237, 240, 279 in od 284 do 289).

129 Pritožnici v repliki na prvem mestu izpodbijata mnenje Komisije, da je Splošno sodišče dva od teh razlogov, in sicer razlog v zvezi z neobičajnostjo ravnanja družbe Google (točke od 176 do 179 izpodbijane sodbe) in razlog v zvezi z uporabo strožjega pravnega merila zaradi „superprevlade“ družbe Google (točka 180), navedlo zgolj zaradi celovitosti. Na drugem mestu, pritožnici zavračata idejo, da trditev Splošnega sodišča, da naj bi družba Google spremenila svoje ravnanje (točke od 181 do 184), pomeni zgolj „dodatna pojasnila“, kot naj bi prav tako predlagala Komisija.

130 Pritožnici s tretjim delom drugega pritožbenega razloga trdita, da je Splošno sodišče z dodatnimi razlogi, kot so bili povzeti v drugem delu drugega pritožbenega razloga, navedenimi, da bi pojasnilo, zakaj družba Google ni konkurirala na podlagi učinkovitosti, vsekakor napačno uporabilo pravo.

131 Pritožnici s prvim očitkom trdita, da je Splošno sodišče v točkah 180, 182 in 183 izpodbijane sodbe uporabilo napačno pravno merilo, ker se je pri presoji utemeljenosti ravnanja družbe Google oprlo na pojem „superprevladujočega“ položaja. Vendar, prvič, stopnja prevladujočega položaja naj ne bi bila upoštevna za ugotovitev obstoja zlorabe prevladujočega položaja v smislu člena 102 PDEU. Drugič, Splošno sodišče naj bi napačno štelo, da je treba zaradi „superprevladujočega“ položaja družbe Google pri presoji ravnanja družbe Google glede na člen 102 PDEU upoštevati pravilo o enakem obravnavanju ponudnikov storitev dostopa do interneta, določeno v Uredbi (EU) 2015/2120 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o določitvi ukrepov v zvezi z dostopom do odprtega interneta in spremembi Direktive 2002/22/ES o univerzalni storitvi in pravicah uporabnikov v zvezi z elektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami ter Uredbe (EU) št. 531/2012 o gostovanju v javnih mobilnih komunikacijskih omrežjih v Uniji (UL 2015, L 310, str. 1). Z opredelitvijo družbe Google kot „superprevladujoče“ ali kot „spletnih dveri“ ni mogoče razširiti uporabe tega pravila enakega obravnavanja tako, da bi se na podlagi člena 102 PDEU uvedle širše obveznosti.

132 Pritožnici z drugim očitkom trdita, da je Splošno sodišče v točkah od 176 do 179 izpodbijane sodbe napačno uporabilo pravo s tem, da je štelo, da je za storitev iskanja neobičajno, da prikaže le svoje zadetke. Izpodbijata tudi trditve Splošnega sodišča iz točk od 181 do 184 navedene sodbe, ker naj ne bi prišlo do spremembe ravnanja družbe Google, zaradi katere bi bilo odstopanje od konkurence na podlagi učinkovitosti še toliko očitnejše.

133 Pritožnici s tretjim očitkom trdita, da je Splošno sodišče v točkah 71, 124, 237, 240, 279 in od 284 do 288 izpodbijane sodbe ravnanje družbe Google napačno opredelilo kot diskriminatorno.

134 Prvič, Splošno sodišče naj pri opredelitvi dveh elementov, ki naj bi bila obravnavana diskriminatorno, ne bi uporabilo doslednega pristopa. Splošno sodišče naj bi v točki 285 izpodbijane sodbe v analizi domnevne diskriminacije nasprotovalo temu, da družba Google različno obravnava zadetke glede na to, ali so njihov vir njena storitev primerjave proizvodov ali konkurenčne storitve primerjave proizvodov. Nasprotno pa naj bi v točki 575 izpodbijane sodbe v analizi objektivne utemeljitve presodilo, da je Komisija v spornem sklepu želela zagotoviti enako obravnavanje obeh vrst zadetkov iskalnika Google, in sicer splošnih zadetkov in specializiranih zadetkov.

135 Drugič, Splošno sodišče naj bi storilo napako, ker naj ne bi dokazalo, da je družba Google izvajala samovoljno različno obravnavanje, saj naj zgolj različno obravnavanje ne bi zadostovalo za ugotovitev obstoja diskriminacije. Po mnenju pritožnic ni samovoljno, da storitev iskanja ustvari zgolj lastne zadetke, ki temeljijo na njenih podatkih in njenih algoritmih. Poleg tega naj bi bila nezmožnost iskalnika Google, da prikaže specializirane zadetke tretjih oseb, ki so enako zanesljivi in kakovostni kot njeni zadetki, upoštevna objektivna razlika. Iz istih razlogov naj ne bi bil utemeljen očitek Splošnega sodišča, naveden v točkah 287, 291 in 292 izpodbijane sodbe, da specializirani zadetki za proizvode tretjih oseb, tudi če so bili posebej upoštevni, niso bili obravnavani enako kot zadetki družbe Google. Iskalnik Google naj bi kot proizvajalec zadetkov iskanja prikazoval najboljše možne zadetke, ki jih lahko ustvari. Pritožnici poleg tega trdita, da čeprav se jima očita, da sta obe vrsti zadetkov iskalnika Google, kot naj bi bilo razvidno iz točke 575 izpodbijane sodbe, obravnavali različno, je ta razlika temeljila tudi na objektivnih in razumnih preudarkih.

136 Pritožnici v repliki pojasnjujeta, da podjetje s prevladujočim položajem odstopa od konkurence na podlagi učinkovitosti, če škoduje kakovosti svoje storitve in ravna v nasprotju s svojimi interesi.

137 Komisija, družba PriceRunner, organizacija BEUC, družbi Foundem in Kelkoo, združenje VDZ, družba Ladenzeile, združenje BDZV in družba Twenga izpodbijajo trditve pritožnic in trdijo, da je treba drugi pritožbeni razlog delno zavreči kot nedopusten in zavrniti kot delno brezpredmeten ter vsekakor neutemeljen.

b) Presoja Sodišča

138 Pritožnici z drugim pritožbenim razlogom Splošnemu sodišču očitata, da je napačno uporabilo pravo, ker je štelo, da je Komisija dokazala, da zadevno ravnanje ni bilo zajeto s konkurenco na podlagi učinkovitosti.

139 V zvezi s tem je Splošno sodišče v točkah 166 in 167 izpodbijane sodbe opozorilo, da se Komisija za ugotovitev obstoja kršitve člena 102 PDEU ni zgolj sklicevala na prakse z učinkom vzvoda, ampak je menila, da je družba Google prek tega učinka na podlagi prevladujočega položaja na trgu splošnega iskanja dajala prednost svoji storitvi primerjave proizvodov na trgu specializiranega iskanja za primerjavo proizvodov, tako da je zagotovila boljšo razvrstitev in prikaz svoje storitve primerjave in njenih zadetkov na svojih straneh s splošnimi zadetki v primerjavi s storitvami konkurenčnih storitev primerjave proizvodov.

140 Splošno sodišče je v točki 168 izpodbijane sodbe pojasnilo, da je Komisija v točki 344 obrazložitve spornega sklepa navedla, da so bili lahko zadetki konkurenčnih storitev primerjave proizvodov prikazani samo kot splošni zadetki, torej kot preproste modre povezave, poleg tega pa je lahko bila njihova razvrstitev na straneh s splošnimi zadetki družbe Google še poslabšana s prilagoditvenimi algoritmi, medtem ko so bili zadetki storitve primerjave proizvodov družbe Google razvrščeni na dobro vidno mesto na vrhu teh strani s splošnimi zadetki, prikazani so bili v obogatenem formatu in jim ti algoritmi niso mogli poslabšati razvrstitve. Splošno sodišče je dodalo, da so po mnenju Komisije te prakse privedle do različnega obravnavanja tako, da je družba Google dajala prednost svoji storitvi primerjave proizvodov.

141 Splošno sodišče je v točkah od 169 do 173 izpodbijane sodbe navedlo, da je Komisija v oddelkih od 7.2.2 do 7.2.4 spornega sklepa zlasti pojasnila, da je zaradi sovpadanja treh posebnih okoliščin to dajanje prednosti lahko oslabilo konkurenco na trgu. Predstavilo je analizo Komisije v zvezi s temi tremi okoliščinami, ki so bile prav tako omenjene v točki 196 navedene sodbe in ki so bile, prvič, pomembnost prometa, ki ga ustvari splošni iskalnik družbe Google, za storitve primerjave proizvodov, drugič, ravnanje uporabnikov, ki iščejo na spletu, in tretjič, dejstvo, da pomeni preusmerjeni promet, ki izvira s strani s splošnimi zadetki družbe Google, velik del prometa h konkurenčnim storitvam primerjave proizvodov in ga ni mogoče učinkovito nadomestiti z drugimi viri.

142 Splošno sodišče je v točki 174 izpodbijane sodbe menilo, da Komisija ni napačno uporabila prava s tem, da je pomembnost prometa družbe Google, ustvarjenega z njenimi stranmi za splošno iskanje, in dejansko nenadomestljivost tega prometa glede na okoliščine, na katere je bilo opozorjeno v točkah od 168 do 173 navedene sodbe, štela za upoštevne okoliščine, ki bi lahko kazale na obstoj praks, ki ne spadajo v konkurenco na podlagi učinkovitosti.

143 Splošno sodišče je v točki 175 izpodbijane sodbe menilo, da Komisija ni zgolj ugotovila učinka vzvoda in da je pravno opredelila prakse družbe Google, ki so spremljale ta učinek, pri čemer se je oprla na upoštevna merila. Tako je presodilo, da če je Komisija veljavno dokazala dajanje prednosti in njegove učinke, opredeljene glede na posebne okoliščine zadevnih trgov, kar je Splošno sodišče preučilo pozneje, je ta institucija upravičeno menila, da to dajanje prednosti odstopa od konkurence na podlagi učinkovitosti.

144 Splošno sodišče je v točki 189 izpodbijane sodbe dodalo, da te ugotovitve ni mogoče ovreči s trditvami združenja CCIA, da je bilo, ker sporni sklep ne vsebuje jasnega pravnega preizkusa, kršeno načelo pravne varnosti. V zvezi s tem je v točki 195 navedene sodbe poudarilo, da so v točki 341 obrazložitve tega sklepa sicer navedeni razlogi, iz katerih zadevne prakse odstopajo od konkurence na podlagi učinkovitosti, pri čemer je v bistvu pojasnjeno, da je bil z njimi na eni strani preusmerjen promet, na drugi strani pa bi lahko imele protikonkurenčne učinke. Tako naj bi se, če se ta točka obrazložitve vzame iz sobesedila, zdelo, da je Komisija odstopanje navedenih praks od konkurence na podlagi učinkovitosti izpeljala iz obstoja učinkov izrinjenja, ki izhajajo iz njih.

145 Vendar je Splošno sodišče v točki 196 izpodbijane sodbe menilo, da bi bilo treba to točko 341 obrazložitve razlagati v povezavi s točko 342 obrazložitve spornega sklepa, v kateri je Komisija, „da bi dokazala, zakaj je to ravnanje zloraba in ni zajeto s konkurenco na podlagi učinkovitosti“, pojasnila, da je družba Google v okviru zadevnih praks dajala prednost svoji storitvi primerjave proizvodov v škodo tovrstnih konkurenčnih storitev, pri čemer je do tega dajanja prednosti prišlo v posebnih okoliščinah. V tej točki obrazložitve naj bi bili navedeni številni elementi, ki jih je

Komisija upoštevala pri dokazovanju, zakaj zadevna praksa odstopa od konkurence na podlagi učinkovitosti, in zlasti tri posebne okoliščine, navedene v oddelkih od 7.2.2 do 7.2.4 spornega sklepa in povzete v točkah od 170 do 173 navedene sodbe.

146 Splošno sodišče je tako v točki 197 izpodbijane sodbe štelo, da analiza, na podlagi katere je Komisija ugotovila zlorabo z učinkom vzvoda, omogoča ugotovitev obstoja kršitve na podlagi, prvič, elementov, ki vzbujajo sum z vidika konkurenčnega prava, ki jih v primeru zavrnitve dostopa ni, predvsem neutemeljenega različnega obravnavanja, in drugič, posebnih okoliščin, ki se nanašajo na naravo infrastrukture, zaradi katere je prišlo do navedenega različnega obravnavanja, v obravnavani zadevi zlasti pomembnosti prometa družbe Google, ustvarjenega z njenimi stranmi za splošno iskanje, in dejanske nenadomestljivosti tega prometa.

1) Prvi del drugega pritožbenega razloga

147 Pritožnici s prvim delom drugega pritožbenega razloga Splošnemu sodišču v bistvu očitata, da je v točkah 175 in 197 izpodbijane sodbe napačno uporabilo pravo s tem, da je štelo, da so tri posebne okoliščine, navedene v točkah od 169 do 174 in 196 iste sodbe, upoštevne za ugotovitev, ali je zadevno ravnanje bilo zajeto s konkurenco na podlagi učinkovitosti.

i) Dopustnost

148 Komisija trdi, da prvi del drugega pritožbenega razloga ni dopusten. Pritožnici naj namreč ne bi mogli prvič pred Sodiščem trditi, da so se te tri okoliščine, predstavljene v oddelku 7.2 spornega sklepa, nanašale na možnost, da bi zadevno ravnanje lahko omejevalo konkurenco, in ne na to, da ne bi bilo zajeto s konkurenco na podlagi učinkovitosti.

149 Za odločitev o ugovoru nedopustnosti, ki ga je tako podala Komisija, je treba navesti, da pritožnici s tem prvim delom drugega pritožbenega razloga izpodbijata del odgovora Splošnega sodišča na peti tožbeni razlog, ki je naveden v točkah od 169 do 175 in 197 izpodbijane sodbe.

150 V skladu s povzetkom iz točke 136 navedene sodbe sta pritožnici s prvim delom petega tožbenega razloga trdili, da v spornem sklepu v ravnanju družbe Google, ki je zajemalo uresničitev izboljšav kakovosti njene storitve spletnega iskanja, ni opredeljen noben element, ki bi pomenil odstopanje od konkurence na podlagi učinkovitosti.

151 Pritožnici s prvim delom drugega pritožbenega razloga izpodbijata to, kako je Splošno sodišče razlagalo in uporabilo pravo Unije, na podlagi česar je v točkah 175 in 197 izpodbijane sodbe ugotovilo, da se Komisija za sklep, da te prakse odstopajo od konkurence na podlagi učinkovitosti, ni oprla zgolj na obstoj učinkov izrinjenja, ki izhajajo iz zadevnih praks.

152 V zvezi s tem je treba opozoriti, da bi v skladu s sodno prakso Sodišča to, da bi stranka lahko pred Sodiščem prvič navajala razlog, ki ga pred Splošnim sodiščem ni, tej stranki omogočalo, da Sodišču, katerega pristojnost glede pritožb je omejena, predloži spor, katerega predmet je širši od tistega, o katerem je odločalo Splošno sodišče. Pristojnost Sodišča je v okviru odločanja o pritožbi načeloma omejena na preizkus presoje Splošnega sodišča glede razlogov, o katerih se je razpravljalo pred njim. Vendar trditev, ki na prvi stopnji ni bila navedena, ni nov razlog, ki v pritožbi ni dopusten, če se z njo le razširjajo trditve, ki so bile navedene v okviru tožbenega razloga pred Splošnim sodiščem (sodba z dne 9. decembra 2020, Groupe Canal +/Komisija, C-132/19 P, EU:C:2020:1007, točka 28 in navedena sodna praksa).

153 Poleg tega se s pritožbenim razlogom ne sme predlagati razglasitev ničnosti odločbe, ki se izpodbija na prvi stopnji, temveč mora biti njegov namen doseči razveljavitev sodbe Splošnega sodišča, katere razveljavitev se predlaga, in sicer tako, da se v ta pritožbeni razlog vključijo trditve, s katerimi naj bi se posebej opredelila napačna uporaba prava, ki naj bi bila vsebovana v tej sodbi, sicer ta pritožbeni razlog ni dopusten. Tako pritožnik lahko vloži pritožbo, v kateri navaja razloge, ki izhajajo iz same izpodbijane sodbe in s katerimi izpodbija njeno utemeljenost s pravnega vidika (sodba z dne 25. januarja 2022, Komisija/European Food in drugi, C-638/19 P, EU:C:2022:50, točka 77 in navedena sodna praksa).

154 V obravnavani zadevi so v nasprotju s tem, kar trdi Komisija, trditve, ki sta jih pritožnici navedli v okviru prvega dela drugega pritožbenega razloga, tesno povezane s petim tožbenim razlogom, s katerim so se izpodbijale ugotovitve iz točke 341 obrazložitve izpodbijanega sklepa, v skladu s katerimi zadevne prakse ne sodijo na področje konkurence na podlagi učinkovitosti, in ker se s temi trditvami poskuša dokazati, da je Splošno sodišče v točkah 175 in 197 izpodbijane sodbe napačno presodilo, da je Komisija pravno opredelila prakse družbe Google, ki so spremljale učinek vzvoda, pri čemer se je oprla na upoštevna merila, so razširitev tega tožbenega razloga, in ne nov razlog, ki je bil prvič naveden v okviru pritožbe.

155 Poleg tega se pritožnici ne omejujeta na ponovitev trditev, navedenih na prvi stopnji, ampak trdita, da je Splošno sodišče v odgovoru na te trditve v izpodbijani sodbi napačno uporabilo pravo. Zato, čeprav je, kot poudarja Komisija, del trditev pritožnic prvič naveden pred Sodiščem, to ne spremeni dejstva, da te izhajajo iz izpodbijane sodbe.

156 Zato je prvi del drugega pritožbenega razloga dopusten.

ii) Utemeljenost

157 Splošno sodišče je po tem, ko je v točkah 164 in 165 izpodbijane sodbe opozorilo, da učinki vzvoda, ki jih povzroča podjetje s prevladujočim položajem, sicer niso prepovedani s členom 102 PDEU in da je treba stvarno področje uporabe posebne odgovornosti, naložene podjetju s prevladujočim položajem, presojati glede na posebne okoliščine posamezne zadeve, ki kažejo na oslabitev konkurence, v točkah od 166 do 175 izpodbijane sodbe presodilo, da se Komisija v spornem sklepu ni zadovoljila s tem, da je ugotovila tak učinek vzvoda, in da je pravno opredelila prakse družbe Google, ki so spremljale ta učinek, pri čemer se je oprla na upoštevna merila, tako da ni napačno uporabila prava s tem, da je menila, da zadevno ravnanje, ki ga pomeni to, da je družba Google dajala prednost svoji storitvi primerjave proizvodov, ni bilo zajeto s konkurenco na podlagi učinkovitosti.

158 Prav tako je Splošno sodišče v točkah od 195 do 197 izpodbijane sodbe presodilo, da Komisija zlorabe z učinkom vzvoda ni izpeljala iz obstoja učinkov izrinjenja, ki izhajajo iz teh praks, temveč se je pri analizi oprla, prvič, na elemente, ki vzbujajo sum z vidika konkurenčnega prava, zlasti na neutemeljeno različno obravnavanje, in drugič, na posebne upoštevne okoliščine, ki se nanašajo na naravo infrastrukture, zaradi katere je prišlo do navedenega različnega obravnavanja, na podlagi česar je dejansko lahko ugotovila obstoj kršitve člena 102 PDEU.

159 Kar zadeva posebne okoliščine, ki jih je Komisija upoštevala v spornem sklepu in so navedene v točkah od 169 do 173 izpodbijane sodbe, se je prva od teh okoliščin nanašala na pomembnost prometa, ki ga ustvari splošni iskalnik družbe Google, za storitve primerjave proizvodov. Splošno sodišče je zlasti navedlo, da je Komisija pojasnila, da je ta promet omogočil izkoriščanje pozitivnih učinkov omrežja; več kot ima namreč storitev primerjave proizvodov obiskov internetnih

uporabnikov, bolj se povečujeta njena upoštevnost in uporabnost njenih storitev in bolj se trgovci nagibajo k njeni uporabi. Dodalo je, da lahko izguba tega prometa vodi v začarani krog in navsezadnje v izstop s trga.

160 Druga okoliščina je bila ravnanje uporabnikov, ko nekaj iščejo na spletu. Splošno sodišče je med drugim navedlo, da je Komisija pojasnila, da se ti uporabniki na splošno osredotočajo na prvih tri do pet zadetkov iskanja, da naslednjim zadetkom ne posvečajo (veliko) pozornosti, še zlasti ne tistim pod vsebino, prikazano neposredno na zaslonu, ter da običajno domnevajo, da so najbolj vidni zadetki najbolj upoštevni, in sicer ne glede na njihovo dejansko upoštevnost.

161 Tretja okoliščina je bila vpliv preusmerjenega prometa. Po mnenju Splošnega sodišča je Komisija poudarila, da ta promet pomeni velik del prometa h konkurenčnim storitvam primerjave proizvodov in da ga ni mogoče učinkovito nadomestiti z drugimi viri, vključno z besedilnimi oglasi, mobilnimi aplikacijami, neposrednim prometom, preusmeritvami s partnerskih spletnih strani, družbenimi omrežji ali drugimi iskalniki.

162 Kot izhaja iz točk 174 in 197 izpodbijane sodbe, je Splošno sodišče menilo, da Komisija ni napačno uporabila prava s tem, da je pomembnost prometa družbe Google, ustvarjenega z njenimi stranmi za splošno iskanje, in dejansko nenadomestljivost tega prometa glede na okoliščine, na katere je bilo opozorjeno v točkah od 168 do 173 navedene sodbe, štela za upoštevne okoliščine, ki bi lahko kazale na obstoj praks, ki ne spadajo v konkurenco na podlagi učinkovitosti.

163 Za presojo, ali je bilo v tako navedenih ugotovitvah Splošnega sodišča napačno uporabljeno pravo, kot trdita pritožnici, je treba opozoriti, da čeprav člen 102 PDEU podjetjem s prevladujočim položajem nalaga posebno odgovornost, da s svojim ravnanjem ne ogrožajo učinkovite in neizkrivljene konkurence na notranjem trgu, se z njim ne sankcionira sam obstoj prevladujočega položaja, ampak le njegova zloraba (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 128 in navedena sodna praksa).

164 Cilj člena 102 PDEU namreč ni niti preprečiti podjetjem, da z lastno učinkovitostjo osvojijo prevladujoči položaj na enem ali več trgih, niti zagotoviti, da konkurenčna podjetja, ki so manj učinkovita kot podjetja s takim položajem, ostanejo na trgu. Nasprotno, konkurenca na podlagi učinkovitosti lahko po definiciji vodi do izginotja ali do marginalizacije konkurenčnih podjetij, ki so manj učinkovita in zato za potrošnike manj zanimiva zlasti z vidika cen, produkcije, izbire, kakovosti ali inovacij (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točki 126 in 127 ter navedena sodna praksa).

165 Da bi se lahko v danem primeru štelo, da je treba ravnanje opredeliti kot „zlorabo prevladujočega položaja“ v smislu člena 102 PDEU, je treba praviloma dokazati, da to ravnanje zaradi uporabe drugačnih sredstev od tistih, ki so značilna za konkurenco med podjetji na podlagi učinkovitosti, ustvarja dejanski ali potencialni učinek omejevanja te konkurence s tem, da enako učinkovita konkurenčna podjetja izključuje z zadevnega trga ali trgov ali da preprečuje njihov razvoj na teh trgih, pri čemer so zadnjenavedeni lahko tako trgi, na katerih obstaja prevladujoči položaj, kot tudi povezani ali sosednji trgi, na katerih ima navedeno ravnanje lahko svoje dejanske ali potencialne učinke (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 129 in navedena sodna praksa).

166 Pri tem dokazovanju, ki lahko vključuje uporabo različnih analitičnih modelov glede na to, za katero vrsto ravnanja gre v danem primeru, je treba vseeno v vseh primerih presoditi vse upoštevne dejanske okoliščine, ne glede na to, ali te zadevajo to ravnanje samo po sebi, zadevni

trg ali trge ali delovanje konkurence na njem ali njih. Poleg tega mora biti navedeno dokazovanje usmerjeno v to, da se na podlagi natančnih in konkretnih elementov analize in dokazov dokaže, da je navedeno ravnanje vsaj zmožno povzročiti učinke izključitve (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 130 in navedena sodna praksa).

167 Poleg zgolj ravnanj, katerih dejanska ali potencialna posledica je omejevanje konkurence na podlagi učinkovitosti, tako da so zaradi njih enako učinkovita konkurenčna podjetja izključena z zadevnega trga ali trgov, je mogoče kot „zlorabo prevladujočega položaja“ opredeliti tudi ravnanja, za katera se dokaže, da je bodisi njihova dejanska ali potencialna posledica bodisi celo njihov cilj to, da se v zgodnejši fazi s postavitvijo ovir za vstop ali z uporabo drugih ukrepov blokiranja ali drugačnih sredstev od tistih, ki so značilna za konkurenco na podlagi učinkovitosti, potencialno konkurenčnim podjetjem prepreči, da sploh dostopajo do tega trga ali trgov in se s tem v škodo potrošnikov prepreči razvoj konkurence na njih z omejevanjem proizvodnje, razvoja alternativnih proizvodov ali storitev ali tudi inovacij (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 131 in navedena sodna praksa).

168 Iz te sodne prakse izhaja, da upoštevne dejanske okoliščine ne vključujejo le tistih, ki se nanašajo na ravnanje samo po sebi, ampak tudi okoliščine, ki se nanašajo na zadevni trg ali trge ali na delovanje konkurence na njem ali njih. Tako je treba okoliščine v zvezi z okvirom, v katerem se izvaja ravnanje podjetja s prevladujočim položajem, kot so značilnosti zadevnega sektorja, šteti za upoštevne.

169 Ugotoviti pa je treba, da so posebne okoliščine, navedene v točkah od 169 do 173 izpodbijane sodbe, elementi okvira, v katerem so delovali splošni iskalnik družbe Google in storitve primerjave proizvodov ter v okviru katerega se je izvajalo zadevno ravnanje.

170 Natančneje, v nasprotju s trditvami pritožnic se te okoliščine ne nanašajo zgolj na učinke zadevnih praks ali zgolj na elemente, povezane s temi praksami, ampak bi lahko, kot je Splošno sodišče navedlo v točki 174 izpodbijane sodbe, kazale na obstoj praks, ki ne spadajo v konkurenco na podlagi učinkovitosti.

171 Navedene okoliščine so bile namreč upoštevne za pravno opredelitev zadevnih praks – in sicer na eni strani ugodnejšega razvrščanja in prikazovanja lastnih specializiranih zadetkov iskalnika Google na njegovih straneh s splošnimi zadetki, kot so bili prikazani zadetki konkurenčnih storitev primerjave, na drugi strani pa hkratnega poslabšanja razvrstitve zadetkov konkurenčnih storitev primerjave z uporabo prilagoditvenih algoritmov – ker so omogočale, da se te prakse umestijo v okvir obeh zadevnih trgov in delovanja konkurence na teh trgih, in je bilo z njimi tako mogoče dokazati, da potencialni učinki izrinjenja na trgu, ki je v prodajni verigi nižje, in sicer trga specializiranega iskanja za primerjavo proizvodov, in uspeh storitve primerjave proizvodov družbe Google na tem trgu od začetka izvajanja navedenih praks, ugotovljenih v spornem sklepu, niso posledica učinkovitosti te storitve, ampak teh istih praks v povezavi z ugotovljenimi posebnimi okoliščinami.

172 Splošno sodišče tako za ugotovitev, ali zadevno ravnanje odstopa od konkurence na podlagi učinkovitosti, nikakor ni pomešalo analize tega ravnanja in analize njegovih učinkov. Nasprotno, kot je generalna pravobranilka v bistvu navedla v točki 143 sklepnih predlogov, iz preudarkov v točkah od 168 do 175 izpodbijane sodbe izhaja, da je Splošno sodišče skrbno preučilo vprašanje,

ali je lahko Komisija v spornem sklepu, ne da bi storila napako, menila, da je mogoče sporne prakse, in ne le njihove učinke, pravno opredeliti kot prakse, ki odstopajo od konkurence na podlagi učinkovitosti.

173 Iz navedenega izhaja, da v točkah 175 in 197 izpodbijane sodbe pravo ni bilo napačno uporabljeno.

174 Zato je treba prvi del drugega pritožbenega razloga zavrniti.

2) Drugi in tretji del drugega pritožbenega razloga

175 Pritožnici z drugim delom drugega pritožbenega razloga Splošnemu sodišču očitata, da je glede odstopanja od sredstev konkurence na podlagi učinkovitosti upoštevalo elemente obrazložitve, ki niso bili navedeni v spornem sklepu, in da je tako s svojim razlogovanjem nadomestilo razlogovanje Komisije, s čimer je napačno uporabilo pravo. Ti dodatni elementi obrazložitve naj bi se nanašali, prvič, na strožje pravno merilo presoje za „superprevladujoča“ podjetja (točke 180, 182 in 183 izpodbijane sodbe), drugič, presojo, da gre glede na načeloma odprto infrastrukturo iskalnika Google za „anomalijo“, kadar se nekaterim lastnim zadetkom specializiranega iskanja daje prednost pred konkurenčnimi zadetki iskanja (točke od 176 do 184), in tretjič, presojo, da je to ravnanje diskriminatorno (točke 71, 124, 237, 240, 279 in od 284 do 289).

176 Pritožnici s tretjim delom drugega pritožbenega razloga trdita, da je bilo s temi dodatnimi elementi obrazložitve vsekakor napačno uporabljeno pravo.

177 Na prvem mestu je treba preučiti trditve pritožnic, s katerimi v drugem delu drugega pritožbenega razloga trdita, da opredelitev očitanega ravnanja v smislu, da pomeni diskriminatorno obravnavo, v spornem sklepu ni navedena, v tretjem delu pa, da je ta opredelitev vsekakor napačna.

178 Prvič, v nasprotju s trditvami pritožnic, ki se sklicujeta na točke 71, 124, 237, 240, 279, od 284 do 289 in 316 izpodbijane sodbe, iz teh točk ne izhaja, da je Splošno sodišče opredelitvi zadevnega ravnanja s strani Komisije dodalo svojo opredelitev.

179 Na eni strani namreč Splošno sodišče v točkah 71 in 124 izpodbijane sodbe ni opredelilo tega ravnanja. V prvi od teh točk je zgolj povzelo odredbo o odpravi in vzdržanju iz člena 3 izreka spornega sklepa. V drugi točki je napovedalo, kako bo preučilo trditve tožečih strank, pri čemer je navedlo, da bo resničnost različnega obravnavanja preučilo na podlagi opredelitve dajanja prednosti, ki jo je sprejela Komisija, in sicer (ne)obstoja diskriminacije, ki jo je družba Google vzpostavila v korist lastne storitve specializiranega iskanja.

180 Na drugi strani je iz točk 237, 240, 279 in od 284 do 289 izpodbijane sodbe razvidno, da je Splošno sodišče preučilo opredelitev zadevnega ravnanja, ki jo je sprejela Komisija. Tako je Splošno sodišče v točkah 237 in 240 – ob opiranju na sporni sklep – v bistvu potrdilo presojo Komisije, v skladu s katero so zadevne prakse, izražene s pozitivnimi dejanji diskriminacije pri obravnavi zadetkov storitve primerjave družbe Google, samostojna oblika zlorabe z učinkom vzvoda s trga, na katerem ima ta družba prevladujoči položaj in za katerega so značilne velike vstopne ovire, to je trga storitev splošnega iskanja. Poleg tega je Splošno sodišče v točkah 279 in od 284 do 289 preučilo različno obravnavanje, ki ga je Komisija ugotovila zlasti glede razvrščanja in prikaza Product Universals, da bi preverilo, ali je lahko Komisija upravičeno ugotovila obstoj diskriminacije. Točka 316 izpodbijane sodbe spada v del navedene sodbe, ki se nanaša na to preučitev v zvezi s Shopping Units.

181 Iz teh točk, na katere se sklicujeta pritožnici in ki jih navajata tako, da jih ločita od drugih točk dela razlogovanja Splošnega sodišča, v katerega so vključene, je tako jasno razvidno, da je Splošno sodišče svoje razlogovanje oprlo na sporni sklep in potrdilo opredelitev, ki jo je sprejela Komisija, ne da bi dodalo novo opredelitev, ki v tem sklepu ne bi bila podprta.

182 Drugič, preučiti je treba, ali je Splošno sodišče, kot trdita pritožnici, napačno uporabilo pravo s tem, da je ugotovilo obstoj diskriminacije, ne da bi dokazalo, da je družba Google izvajala samovoljno različno obravnavanje.

183 Kot je v bistvu razvidno iz točk od 168 do 174, 237, 240, 279 in od 284 do 289 izpodbijane sodbe, je Splošno sodišče najprej navedlo, da je po mnenju Komisije zadevno ravnanje bilo v različnem obravnavanju zadetkov storitev primerjave proizvodov glede na to, ali izvirajo iz storitve primerjave družbe Google ali konkurenčnih storitev primerjave, v smislu prikazovanja in razvrstitve na straneh s splošnimi zadetki, ter je privedlo do različnega obravnavanja tako, da je družba Google dajala prednost svoji storitvi primerjave.

184 Dalje, Splošno sodišče je poudarilo, da je Komisija zaradi obstoja treh posebnih okoliščin, na katere se je sklicevala, menila, da je to dajanje prednosti lahko povzročilo oslabitev konkurence na trgu in da ga je mogoče pravno opredeliti kot ravnanje, ki ni zajeto s konkurenco na podlagi učinkovitosti.

185 Nazadnje, Splošno sodišče je štelo, da se je zadevno ravnanje izvajalo z učinkom vzvoda, kar pomeni, da je družba Google izkoristila svoj prevladujoči položaj na trgu storitev splošnega spletnega iskanja, ki je v prodajni verigi višje in za katerega so značilne velike ovire za vstop, da bi pridobila konkurenčne prednosti na trgu storitev specializiranega iskanja, ki je v prodajni verigi nižje in na katerem ni imela takega položaja, in to z dajanjem prednosti lastni storitvi primerjave proizvodov.

186 Pojasniti je treba, da ni mogoče na splošno šteti, da podjetje s prevladujočim položajem, ki svoje proizvode ali storitve obravnava ugodneje kot proizvode ali storitve svojih konkurentov, ne glede na okoliščine primera ravna tako, da odstopa od konkurence na podlagi učinkovitosti.

187 Vendar se Splošno sodišče v obravnavani zadevi s tem, da je potrdilo analizo Komisije, ni zadovoljilo z ugotovitvijo obstoja take ugodnejše obravnave lastne storitve primerjave proizvodov s strani družbe Google, temveč je ugotovilo, da je bilo ob upoštevanju značilnosti trga, ki je v prodajni verigi višje, in navedenih posebnih okoliščin zadevno ravnanje z obema sestavnima elementoma, in sicer poudarjanjem lastnih zadetkov in poslabšanjem razvrstitve zadetkov konkurenčnih operaterjev, diskriminatorno in ni bilo zajeto s konkurenco na podlagi učinkovitosti.

188 Trditve pritožnic, s katerimi se v bistvu sklicujeta na nezmožnost družbe Google, da bi prikazala specializirane zadetke tretjih oseb, ki so enako zanesljivi in kakovostni kot njeni zadetki, je treba na podlagi sodne prakse, navedene v točki 61 te sodbe, zavrniti, saj pritožnici z njimi izpodbijata presojo dejstev, ki jo je opravilo Splošno sodišče, ne da bi se sklicevali na izkrivljanje.

189 Prav tako je treba zavrniti trditve pritožnic, s katerimi ob sklicevanju na točki 285 in 575 izpodbijane sodbe trdita, da Splošno sodišče ni uporabilo doslednega pristopa pri opredelitvi obeh elementov, ki naj bi bila obravnavana diskriminatorno.

190 Splošno sodišče je zlasti v točki 285 izpodbijane sodbe navedlo, da se različno obravnavanje, ki ga je uvedla družba Google, izvaja glede na izvor zadetkov, torej glede na to, ali so njihov vir konkurenčne storitve primerjave proizvodov ali njena lastna tovrstna storitev, pri čemer družba Google daje prednost zadnji pred prvimi in prednosti nekemu zadetku pred drugim ne daje glede na njegovo vsebino.

191 Splošno sodišče je v točki 575 izpodbijane sodbe v analizi objektivne utemeljitve sicer res štelo, da je Komisija zahtevala le enako obravnavanje obeh vrst zadetkov iskalnika Google glede razvrščanja in prikaza. Vendar je iz dela razlogovanja Splošnega sodišča, v katerega spada ta točka, zlasti iz točk 574 in 576 izpodbijane sodbe, razvidno, da je Komisija družbi Google očitala, da zadetkov konkurenčnih storitev primerjave proizvodov ni obravnavala enako kot zadetke iz njene storitve primerjave proizvodov. Sklicevanje na „[obe vrsti] zadetkov iskalnika Google“ v točki 575 navedene sodbe je zato pisna pomota, saj je Splošno sodišče poleg tega večkrat navedlo, da je ravnanje družbe Google v različnem obravnavanju zadetkov glede na njihov izvor namesto glede na njihovo vsebino.

192 Zato opredelitev predmeta diskriminacije v izpodbijani sodbi ni nedosledna in Splošnemu sodišču ni mogoče očitati, da je napačno uporabilo pravo s tem, da je štelo, da je zadevno ravnanje mogoče opredeliti kot diskriminatorno in da ni zajeto s konkurenco na podlagi učinkovitosti.

193 V teh okoliščinah je treba zavrniti trditve pritožnic iz drugega dela drugega pritožbenega razloga, da sporni sklep ne vsebuje opredelitve očitanega ravnanja kot diskriminatorne obravnave, in iz tretjega dela drugega pritožbenega razloga, da je ta opredelitev vsekakor napačna.

194 Na drugem mestu, pritožnici z drugim delom drugega pritožbenega razloga trdita, da je Splošno sodišče v točkah od 176 do 184 izpodbijane sodbe navedlo še dva dodatna preudarka, ki ju v spornem sklepu ni, in sicer na eni strani strožje pravno merilo presoje za „superprevladujoča“ podjetja in na drugi presojo, da gre glede na načeloma odprto infrastrukturo iskalnika Google za anomalijo, kadar se nekaterim lastnim zadetkom specializiranega iskanja daje prednost pred konkurenčnimi zadetki iskanja. Pritožnici v tretjem delu drugega pritožbenega razloga trdita, da ta preudarka nikakor nista utemeljena.

195 V zvezi s tem je res, da je Splošno sodišče v točkah od 176 do 184 izpodbijane sodbe navedlo preudarke, ki ne izhajajo iz obrazložitve spornega sklepa. To velja za preudarke v zvezi z neobičajnostjo ravnanja družbe Google in njeno superprevlado na trgu splošnega iskanja ter za preudarke glede obveznosti nediskriminatorne obravnave, ki izhajajo iz določb Uredbe 2015/2120.

196 Vendar, čeprav so edini preudarki, ki jih je Splošno sodišče izrecno navedlo kot dodatne, tisti iz točke 180 izpodbijane sodbe, so bili preudarki iz točk od 176 do 179 in od 181 do 184 izpodbijane sodbe prav tako navedeni zaradi celovitosti.

197 Splošno sodišče je namreč v točkah 175 in 185 izpodbijane sodbe v bistvu štelo, da če bi Komisija veljavno dokazala dajanje prednosti in njegove učinke, opredeljene glede na posebne okoliščine zadevnih trgov, bi ta institucija upravičeno menila, da to dajanje prednosti odstopa od konkurence na podlagi učinkovitosti. Ta ugotovitev na koncu točke 185 izpodbijane sodbe zgolj napotuje na preudarke iz točk od 170 do 173 navedene sodbe, ne da bi napotovala na dodatne preudarke, ki jih je Splošno sodišče navedlo v točkah od 176 do 184 iste sodbe in ki jih pritožnici grajata.

198 Poleg tega, kot je razvidno iz točke 192 te sodbe, te ugotovitve niso bile potrebne za potrditev presoje, da je bilo mogoče pravno šteti, da zadevno ravnanje ni zajeto s konkurenco na podlagi učinkovitosti.

199 Zato je treba kot brezpredmetne zavrniti očitke pritožnic, navedene v drugem in tretjem delu drugega pritožbenega razloga, s katerimi grajata točke od 176 do 184 izpodbijane sodbe, in zato ta dela v celoti zavrniti.

200 Glede na vse navedeno je treba drugi pritožbeni razlog v celoti zavrniti.

3. Tretji pritožbeni razlog

201 Pritožnici s tretjim pritožbenim razlogom, ki je sestavljen iz treh delov, trdita, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo pri analizi vzročne zveze med domnevno zlorabo in njenimi verjetnimi učinki.

202 Pritožnici s prvim delom tretjega pritožbenega razloga trdita, da je Splošno sodišče v obravnavani zadevi napačno uporabilo pravo s tem, da je v točkah od 377 do 379 izpodbijane sodbe ugotovilo, da mora hipotetično analizo izvesti družba Google, in ne Komisija. Z drugim delom tretjega pritožbenega razloga trdita, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ker je v točkah 374, 376 in 525 navedene sodbe presodilo, da je treba za hipotetični scenarij zlorabe, ki ga sestavlja kombinacija dveh zakonitih praks, obe praksi odpraviti. S tretjim delom tretjega pritožbenega razloga trdita, da je zaradi napačnega pristopa Splošnega sodišča v zvezi s tem, kaj naj bi bil pravilen hipotetični scenarij, ovržena njegova ocena objektivnih utemeljitev in učinkov zadevnega ravnanja v točki 572 izpodbijane sodbe.

a) Dopustnost

203 Organizacija BEUC, združenje VDZ, družba Ladenzeile in združenje BDZV trdijo, da tretji pritožbeni razlog ni dopusten. Trdijo, da želita pritožnici z njim izpodbijati presojo Splošnega sodišča glede dokazov, zlasti dveh hipotetičnih scenarijev, ki sta ju predložili v upravnem postopku, ali pa zgolj ponavljata trditve, ki so bile že navedene pred Splošnim sodiščem. Komisija, ne da bi formalno uveljavljala ugovor nedopustnosti, trdi, da je presoja Splošnega sodišča glede teh hipotetičnih scenarijev dokončno določena v točkah od 369 do 376 izpodbijane sodbe, saj pritožnici nista podali nobene trditve o izkrivljanju.

204 Pritožnici v repliki trdita, da je tretji pritožbeni razlog dopusten. Pojasnjujeta, da se očitki, ki jih navajata v okviru tega pritožbenega razloga, nanašajo na napačno presojo Splošnega sodišča glede pravnega koncepta hipotetične analize v posebnem okviru ravnanja, ki vključuje več praks, katerih skupni učinek škodi konkurenci na podlagi učinkovitosti, kar naj bi pomenilo napačno uporabo prava.

205 Na prvem mestu je treba ugotoviti, kot je bilo opozorjeno v točki 61 te sodbe, da je pristojnost Sodišča, ki odloča o pritožbi zoper odločbo Splošnega sodišča, omejena na pravna vprašanja, saj presoja dejstev in dokazov, razen v primeru njihovega izkrivljanja, ni vprašanje, ki bi bilo predmet nadzora Sodišča.

206 Vprašanji, ali na eni strani obstaja sistematična obveznost Komisije, da v zadevah iz člena 102 PDEU opravi hipotetično analizo, in na drugi, katera merila je treba uporabiti pri določitvi hipotetičnega scenarija, da bi lahko odražal to, kar bi se zgodilo, če ne bi bilo domnevne zlorabe, v konkretnem primeru ravnanja, ki ga sestavlja več praks, katerih skupni učinek pomeni kršitev konkurence na podlagi učinkovitosti, pa sta pravni vprašanji, ki sta lahko predmet nadzora Sodišča v okviru pritožbe.

207 Na drugem mestu, kot je razvidno iz ustaljene sodne prakse Sodišča, se lahko, če pritožnik izpodbija to, kako je Splošno sodišče razlagalo ali uporabilo pravo Unije, o pravnih vprašanjih, obravnavanih na prvi stopnji, ponovno razpravlja v pritožbenem postopku. Če pritožnik svoje pritožbe ne bi mogel tako opreti na razloge in trditve, ki jih je uporabil že pred Splošnim sodiščem, bi namreč pritožbeni postopek deloma izgubil svoj smisel (glej v tem smislu sodbo z dne 19. oktobra 2023, Aquino/Parlament, C-534/22 P, EU:C:2023:802, točki 69 in 70 ter navedena sodna praksa).

208 V obravnavani zadevi pa se pritožnici ne omejujeta na ponovitev trditev, navedenih na prvi stopnji, ampak trdita, da je Splošno sodišče pri odgovoru na te trditve v izpodbijani sodbi napačno uporabilo pravo.

209 Iz tega izhaja, da je tretji pritožbeni razlog dopusten.

b) Utemeljenost

1) Prvi del tretjega pritožbenega razloga

i) Trditve strank

210 Pritožnici s prvim delom tretjega pritožbenega razloga trdita, da je Splošno sodišče v točkah od 377 do 379 izpodbijane sodbe napačno uporabilo pravo s tem, da je štelo, da je bila za opravo hipotetične analize odgovorna družba Google, ker je Komisija upoštevala potencialne protikonkurenčne učinke, ne pa dejanskih. Ker Komisija ni opravila hipotetične analize, naj bi njene trditve v zvezi s protikonkurenčnimi učinki domnevne zlorabe ostale abstraktne, saj naj ne bi obstajala nobena referenčna podlaga za presojo teh učinkov.

211 Pritožnici s prvim očitkom trdita, da se je Splošno sodišče nezakonito oddaljilo od spornega sklepa, ker je menilo, da so bili v njem upoštevani potencialni protikonkurenčni učinki, in ne dejanski učinki. Komisija naj bi namreč v točki 462 obrazložitve tega sklepa trdila, da je imela domnevna zloraba dejanske učinke, in ne le potencialne, saj je zadevno ravnanje povzročilo zmanjšanje prometa s strani splošnega iskanja družbe Google h konkurenčnim storitvam primerjave proizvodov. Poleg tega naj bi se tudi Splošno sodišče oprlo na ta dejanski učinek na promet, ko je v točki 519 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je bilo z zadevnim ravnanjem mogoče omejiti konkurenco. Zato naj bi morala Komisija ob obstoju takih dejanskih protikonkurenčnih učinkov opraviti hipotetično analizo.

212 Pritožnici z drugim očitkom trdita, da naj bi neodvisno od vprašanja, ali so bili učinki zadevnega ravnanja dejanski ali potencialni, vsaka njihova ocena zahtevala, da Komisija opravi hipotetično analizo, saj je taka analiza neločljivo povezana s pojmom vzročnosti.

213 V zvezi s tem pritožnici na prvem mestu navajata, da je sodišče Unije večkrat potrdilo, da mora Komisija v okviru člena 101 PDEU opraviti hipotetično analizo, tako da naj v okviru člena 102 PDEU ne bi bilo nobene razumne podlage za drugačen pristop.

214 Na drugem mestu, pritožnici trdita, da točka 21 sporočila o Navodilih glede prednostnih nalog izvrševanja Komisije pri uporabi člena [102 PDEU] za izključevalna ravnanja, s katerimi prevladujoča podjetja zlorabljajo svoj položaj (UL 2009, C 45, str. 7), potrjuje, da je treba domnevne zlorabe na splošno presojati na podlagi ustreznega hipotetičnega scenarija.

215 Na tretjem mestu, pritožnici trdita, da so v nasprotju s tem, kar izhaja iz točke 377 izpodbijane sodbe, v obravnavanem primeru obstajali hipotetični scenariji, temelječi na dejanskih okoliščinah, in sicer razvoju podobnih trgov v državah članicah, v katerih Komisija ni ugotovila zlorabe. Poleg tega po mnenju pritožnic Komisija niti ob neobstoju takih scenarijev ne more biti oproščena oprave hipotetične analize, da bi obrazložila, kakšen bi bil verjeten položaj brez domnevne zlorabe. Tako bi moral biti v obravnavani zadevi neobstoj „objektivne analize“ hipotetičnega scenarija zadosten razlog za razglasitev ničnosti spornega sklepa.

216 Pritožnici v repliki izpodbijata brezpredmetnost svojih očitkov, na katero se sklicuje Komisija. V odgovor na trditve te institucije, ki se nanašajo, prvič, na neizpodbijano povečanje prometa k storitvi primerjave proizvodov družbe Google, na katerem temelji tudi ugotovitev protikonkurenčnih učinkov zadevnega ravnanja, drugič, na dodatnost točk 377 in 378 izpodbijane sodbe ter, tretjič, na neizpodbijanost vpliva algoritmov za razvrščanje splošnih zadetkov družbe Google na promet, ki ga je Splošno sodišče ugotovilo v točki 393 iste sodbe, tožeči stranki najprej navajata, da v delu, v katerem je bilo ugotovljeno, da je zadevno ravnanje hkrati povzročilo upad in povečanje prometa, izpodbijanje upada zadostuje za razveljavitev ugotovitve o povečanju. Dalje, pritožnici prerekata, da so bili razlogi, ki jih je Splošno sodišče navedlo v točkah od 377 do 379 iste sodbe, navedeni dodatno, in trdita, da ti razlogi vsebujejo elemente, ki so potrebni za obrazložitev. Nazadnje, pritožnici trdita, da je točka 393 izpodbijane sodbe prav del napake, ki se navaja v pritožbi, saj dokazuje, da Splošno sodišče upada prometa h konkurenčnim storitvam primerjave proizvodov ni pripisalo zadevnemu ravnanju kot kombinaciji obeh praks, ampak samo eni od teh praks, in sicer uporabi algoritmov za razvrščanje splošnih zadetkov.

217 Komisija, družba PriceRunner, Nadzorni organ EFTA, organizacija BEUC, družba Kelkoo, združenje VDZ, družba Ladenzeile, združenje BDZV in družba Twenga prerekajo trditve pritožnic in trdijo, da je prvi del tretjega pritožbenega razloga brezpredmeten oziroma vsekakor neutemeljen.

ii) Presoja Sodišča

218 Točke od 377 do 379 izpodbijane sodbe, ki se izpodbijajo v okviru prvega dela tretjega pritožbenega razloga, se nanašajo na analizo Splošnega sodišča glede vzročne zveze med zadevnim ravnanjem in upadom prometa s strani s splošnimi zadetki družbe Google h konkurenčnim storitvam primerjave proizvodov.

219 V zvezi s prvim očitkom je treba ugotoviti, da je točka 426 obrazložitve spornega sklepa v oddelku 7.2 tega sklepa, ki je namenjen zadevnemu ravnanju, in se nanaša na analizo vpliva tega ravnanja na promet, ustvarjen s strani s splošnimi zadetki družbe Google h konkurenčnim

storitvam primerjave proizvodov, ki jo je Komisija opravila v oddelku 7.2.3.2 navedenega sklepa. Komisija je v tej točki ugotovila, da je ta promet upadel v vsaki od trinajstih držav EGP, v katerih so se te prakse izvajale.

220 Nasprotno pa je Komisija v oddelku 7.3 sporne odločbe analizirala učinke zadevnega ravnanja, ki jih je opredelila kot potencialne protikonkurenčne učinke, ki bi lahko vplivali na konkurenčno strukturo zadevnih trgov. Ti potencialni učinki so bili, kot je bilo navedeno v točki 451 izpodbijane sodbe, tveganje, da bi konkurenčne storitve primerjave proizvodov opustile dejavnosti, ter negativen vpliv na inovacije in na možnost potrošnikov, da dostopajo do najzmogljivejših storitev.

221 Elementi v zvezi s spreminjanjem prometa s strani s splošnimi zadetki družbe Google h konkurenčnim storitvam primerjave proizvodov in k njeni storitvi primerjave proizvodov zato niso bili dejanski protikonkurenčni učinki, ki jih je upoštevala Komisija, temveč oprijemljivi dokazi, na katerih je temeljila ugotovitev potencialnih protikonkurenčnih učinkov zadevnega ravnanja. Kot je namreč razvidno tudi iz točk od 445 do 450 in 454 izpodbijane sodbe, je Splošno sodišče štelo, da je Komisija po opravljeni analizi v več fazah in na podlagi argumentirane obrazložitve izpeljala obstoj potencialnih protikonkurenčnih učinkov na trgih storitev primerjave proizvodov, pri čemer se je oprla na konkretne elemente, ki se nanašajo na razvoj prometa s strani s splošnimi zadetki družbe Google h konkurenčnim storitvam primerjave proizvodov in k njeni storitvi primerjave proizvodov ter na delež, ki ga ta promet pomeni v celotnem prometu konkurenčnih storitev primerjave proizvodov. S tem pa se Splošno sodišče ni oddaljilo od spornega sklepa, saj so protikonkurenčni učinki, upoštevani v tem sklepu, ostali potencialni, hkrati pa so bili izpeljani iz konkretnih elementov, ki se nanašajo na razvoj prometa.

222 Prvi očitek je treba zato zavrniti kot neutemeljen.

223 Pritožnici želita z drugim očitkom v bistvu dokazati, da je Splošno sodišče obrnilo dokazno breme s tem, da je sporni sklep potrdilo, ne da bi Komisija opravila hipotetično analizo, da bi dokazala vzročno zvezo med zadevnim ravnanjem in njegovimi učinki.

224 V zvezi s tem je treba najprej ugotoviti, da ta vzročna zveza spada med bistvene sestavne elemente kršitve konkurenčnega prava, ki jih mora v skladu s splošnimi pravili o izvajanju dokazov, navedenimi zlasti v točkah od 132 do 134 izpodbijane sodbe, dokazati Komisija. Tako mora Komisija predložiti dokaze, s katerimi lahko pravno zadostno dokaže obstoj dejstev, ki pomenijo kršitev. Podjetje, ki uveljavlja pravno sredstvo obrambe zoper ugotovitev take kršitve, pa mora dokazati, da je treba temu pravnemu sredstvu obrambe ugoditi.

225 Točka 382 izpodbijane sodbe, ki je pritožnici ne izpodbijata, z navajanjem meril, ki jih je treba upoštevati pri preučitvi vzročne zveze, dopolnjuje razlogovanje Splošnega sodišča v zvezi s tem. Tako je v njej navedeno, da se lahko Komisija, da bi dokazala resnične ali potencialne učinke preučenih praks, opre na elemente, izpeljane iz opazovanja resničnega razvoja trga ali trgov, na katerih se te prakse izvajajo. Če je ugotovljena medsebojna povezanost med navedenimi praksami in spremembo konkurenčnega položaja na teh trgih, je mogoče vzročno zvezo med zadevnim ravnanjem in razvojem trga dokazati z dodatnimi elementi, ki lahko med drugim vključujejo presoje udeležencev na trgu, njihovih dobaviteljev, njihovih strank, poklicnih združenj ali potrošnikov.

226 Splošno sodišče se je v točkah od 383 do 393 te sodbe pri konkretni preučitvi vzročne zveze med zadevnim ravnanjem in upadom prometa s strani s splošnimi zadetki družbe Google k večini konkurenčnih storitev primerjave proizvodov oprlo na ta merila analize in na podlagi te preučitve

je Splošno sodišče v točki 394 navedene sodbe ugotovilo, da je Komisija dokazala, da so zadevne prakse povzročile upad prometa iz splošnega iskanja k skoraj vsem konkurenčnim storitvam primerjave proizvodov.

227 V tem okviru je Splošno sodišče v točki 379 izpodbijane sodbe presodilo, da lahko podjetje v okviru porazdelitve dokaznega bremena izpostavi hipotetično analizo, da bi izpodbijalo presojo Komisije glede potencialnih ali dejanskih učinkov zadevnega ravnanja.

228 Splošno sodišče pa s tem ni niti obrnilo dokaznega bremena, ki ga nosi Komisija v zvezi z obveznostjo, da dokaže vzročno zvezo med zadevnim ravnanjem in njegovimi učinki, niti ni izključilo koristnosti hipotetične analize. Ugotovilo je le, da se lahko Komisija opre na vse dokazne elemente, ne da bi morala sistematično uporabiti enotno orodje za dokazovanje obstoja take vzročne zveze.

229 Ta pristop je poleg tega skladen s sodno prakso Sodišča, navedeno v točkah od 165 do 167 te sodbe.

230 Zato je treba drugi očitek v delu, v katerem se nanaša na razlogovanje Splošnega sodišča o porazdelitvi dokaznega bremena in koristnosti hipotetične analize v okviru upoštevnih dokazov glede na člen 102 PDEU, zavrniti kot neutemeljen.

231 V delu, v katerem se ta očitek nanaša na točki 377 in 378 izpodbijane sodbe, je treba navesti, da je Splošno sodišče v teh točkah štelo, da je lahko opredelitev zanesljivega hipotetičnega scenarija za analizo učinkov domnevnih protikonkurenčnih ravnanj na trgu v položaju, kakršen je ta v obravnavani zadevi, negotova ali celo nemogoča in da od Komisije pri dokazovanju kršitve člena 102 PDEU, zlasti v zvezi z učinki praks na konkurenco, ni mogoče zahtevati, da sistematično dokaže tak hipotetični scenarij.

232 Vendar so te točke izpodbijane sodbe, kot je generalna pravobranilka navedla v točki 171 sklepnih predlogov, dodatne zlasti v primerjavi s točkami od 372 do 376 izpodbijane sodbe, tako da je treba očitek pritožnic v zvezi s tem zavrniti kot brezpredmeten.

233 Nazadnje, v zvezi z očitkom pritožnic glede točke 393 izpodbijane sodbe zadostuje ugotoviti, da se je Splošno sodišče v njej omejilo na ugotovitev, da obstaja vzročna zveza med vidnostjo spletnega mesta med splošnimi zadetki družbe Google, ki je odvisna od algoritmov za razvrščanje teh zadetkov, in obsegom prometa z navedenih zadetkov k temu spletnemu mestu. Taka ugotovitev pa ni v nasprotju z njegovo presojo glede tega, kaj bi v obravnavani zadevi lahko bil ustrezen hipotetični scenarij.

234 Zato je treba prvi del tretjega pritožbenega razloga zavrniti kot delno neutemeljen in delno brezpredmeten.

2) Drugi in tretji del tretjega pritožbenega razloga

i) Trditve strank

235 Pritožnici z drugim delom tretjega pritožbenega razloga izpodbijata pravno opredelitev iz točk 374, 376 in 525 izpodbijane sodbe glede tega, kaj naj bi bil po mnenju Splošnega sodišča pravilen hipotetični scenarij, kadar zloraba vključuje „povezavo“ dveh praks. Pritožnici menita, da

je Splošno sodišče s tem, da je presodilo, da je treba v takem položaju pri hipotetičnem scenariju upoštevati učinke obeh zadevnih praks, in sicer tako učinke izpostavitve storitve primerjave proizvodov družbe Google prek uporabe „boxov“ kot tudi učinke uporabe prilagoditvenih algoritmov in poslabšanja razvrstitve konkurenčnih storitev primerjave proizvodov v splošnih zadetkih, napačno uporabilo pravo.

236 Pritožnici s prvim očitkom trdita, da ker je vsaka od teh dveh praks, kot je Splošno sodišče priznalo v točki 373 izpodbijane sodbe, sama po sebi zakonita, hipotetični scenarij, v katerem se ena od teh praks, zlasti prikaz „boksov“, odpravi, pomeni ustrezen scenarij, saj ustvarja položaj brez kombinacije obeh praks in zato brez domnevne zlorabe. Odprava obeh praks pri oblikovanju hipotetičnega scenarija, ki mu je Splošno sodišče dalo prednost v točki 376 te sodbe, pa naj bi presegala to, kar naj bi bilo potrebno za ustvaritev položaja brez kombinacije, ki domnevno pomeni zlorabo, ter naj bi pomešala učinke zakonitega in učinke nezakonitega ravnanja.

237 Pritožnici z drugim očitkom Splošnemu sodišču očitata, da je predvidelo hipotetični scenarij, ki ni „realističen“, „smiseln“ in „verjeten“ v smislu sodne prakse Sodišča (sodba z dne 11. septembra 2014, MasterCard in drugi/Komisija, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, točke od 166 do 169 in 173). Ta scenarij naj namreč ne bi bil omejen na odpravo „boxov“, s čimer bi se odpravila zloraba, kot je Komisija potrdila v odgovoru na tožbo pred Splošnim sodiščem, ampak bi celo zahteval odpravo algoritmov za poslabšanje razvrstitve, namenjenih izboljšanju kakovosti storitve iskanja. Vendar naj bi študiji, ki sta ju pritožnici predložili v upravnem postopku, in sicer tako imenovana analiza „razlike v razlikah“ in tako imenovan „ablacijski“ poskus, pokazali, da se promet h konkurenčnim storitvam primerjave proizvodov v primeru odprave „boxov“ ne bi bistveno spremenil, kar naj bi dokazovalo, da je bil upad prometa napačno pripisan zadevnemu ravnanju.

238 Pritožnici s tretjim delom tretjega pritožbenega razloga na eni strani trdita, da zaradi napačnega pristopa Splošnega sodišča glede hipotetičnega scenarija ni veljavna njegova ocena učinkov zadevnega ravnanja, saj so bili zaradi tega pristopa zatrjevani zlorabi pripisani učinki, ki jih je bilo mogoče pripisati zakonitim praksam. Na drugi strani trdita, da zaradi navedenega pristopa ni veljavna niti presoja Splošnega sodišča v zvezi z objektivno utemeljitvijo, ki jo je navedla družba Google in v skladu s katero njene storitve iskanja ne bi bilo mogoče izboljšati, če bi bili zadetki konkurenčnih storitev primerjave proizvodov vključeni v „boxe“. Splošno sodišče pa naj bi s tem, da je v točki 572 izpodbijane sodbe to pojasnilo zavrnilo, ker izboljšave ne bi mogle izničiti protikonkurenčnih učinkov zadevnega ravnanja, v tej sodbi napačno uporabilo pravo.

239 Komisija, družba PriceRunner, Nadzorni organ EFTA, organizacija BEUC, družbi Foundem in Kelkoo, združenje VDZ, družba Ladenzeile, združenje BDZV in družba Twenga trditve pritožnic izpodbijajo kot brezpredmetne ali vsekakor neutemeljene.

ii) Presoja Sodišča

240 Točke 374, 376 in 525 izpodbijane sodbe, ki se izpodbijajo v okviru drugega dela tretjega pritožbenega razloga, se nanašajo na presojo Splošnega sodišča glede tega, kaj naj bi bila hipotetična analiza, ustrezna za razumevanje učinkov ravnanja, sestavljenega iz kombinacije dveh praks, vsaka od katerih naj bi bila sama po sebi zakonita.

241 Splošno sodišče je v točkah od 370 do 373 izpodbijane sodbe navedlo, da Komisija v zvezi z nobeno od zadevnih praks, obravnavanih ločeno, ni podala ugovorov glede konkurence, ampak je izpodbijala povezane prakse, s katerimi se je na eni strani izboljšal položaj storitve primerjave

proizvodov družbe Google, na drugi strani pa poslabšal položaj konkurenčnih storitev primerjave proizvodov na straneh s splošnimi zadetki družbe Google. Splošno sodišče je iz tega sklepalo, da analize učinkov teh povezanih praks ni mogoče opraviti tako, da se učinki ene prakse izolirajo od učinkov druge.

242 Splošno sodišče je na podlagi teh ugotovitev v točkah 374 in 376 izpodbijane sodbe štelo, da učinkov zadevnega ravnanja na konkurenčne storitve primerjave proizvodov ni mogoče analizirati zgolj z vidika vpliva, ki ga je lahko nanje imel prikaz zadetkov storitve primerjave proizvodov družbe Google v Product Universals in Shopping Units, ampak je treba upoštevati tudi vpliv algoritmov za prilagoditev splošnih zadetkov, tako da bi lahko družba Google uspešno uveljavljala zgolj hipotetični scenarij, v katerem se ne bi izvajal nobeden od sestavnih delov tega ravnanja, sicer se povezani učinki navedenega ravnanja zajamejo le delno. Ta ugotovitev je bila v bistvu ponovljena v točki 525 navedene sodbe, ki jo pritožnici prav tako izpodbijata v drugem delu tretjega pritožbenega razloga.

243 Splošno sodišče pa pri tem razlogovanju ni napačno uporabilo prava.

244 Kot je generalna pravobranilka navedla v točkah 179 in 180 sklepnih predlogov, sta namreč zadevni praksi na ravnanje uporabnikov le skupaj vplivali tako, da je bil promet s strani s splošnimi zadetki družbe Google v korist njene storitve primerjave proizvodov in v škodo konkurenčnih storitev primerjave proizvodov preusmerjen v obsegu, ki ga je ugotovila Komisija. Tako je ta preusmeritev prometa temeljila tako na prednostnem razvrščanju in prikazu zadetkov iskanja storitve primerjave proizvodov družbe Google v „boxih“ kot na hkratnem poslabšanju razvrstitve, izvedenem s prilagoditvenimi algoritmi, in na manj privlačnem prikazovanju zadetkov iskanja konkurenčnih storitev primerjave proizvodov, zaradi česar uporabniki zadnjenavedenih niso opazili.

245 Ker sta torej povečanje prometa v korist zadetkov iskanja storitve primerjave proizvodov družbe Google in upad prometa z njenih strani s splošnimi zadetki h konkurenčnim storitvam primerjave proizvodov, na čemer temeljijo potencialni protikonkurenčni učinki zadevnega ravnanja, izhajala iz povezane uporabe obeh zadevnih praks, bi moral ustrezen hipotetični scenarij prav tako omogočiti preučitev verjetnega razvoja trga brez obeh praks, in ne le ob neobstoju ene od njih.

246 V teh okoliščinah trditev pritožnic, da je Splošno sodišče v točki 373 izpodbijane sodbe priznalo, da nobena od teh praks, obravnavana ločeno, ni vzbudila ugovorov glede konkurence, ne more ovreči razlogovanja Splošnega sodišča iz točk 374, 376 in 525 izpodbijane sodbe, ki se izpodbijajo v okviru drugega dela tretjega pritožbenega razloga.

247 Zato Splošno sodišče ni napačno uporabilo prava s tem, da je v točkah od 374 do 376 in 525 izpodbijane sodbe presodilo, da je treba pri analizi učinkov zadevnega ravnanja hkrati upoštevati učinke algoritmov za prilagoditev splošnih zadetkov in učinke izpostavitve storitve primerjave proizvodov družbe Google prek Product Universals in Shopping Units, ter da študije, ki jih je predložila družba Google in ki so se nanašale le na vpliv tega prikazovanja na promet, same po sebi ne zadostujejo za to, da bi bilo mogoče z njimi meriti vpliv zadevnega ravnanja na konkurenčne storitve primerjave proizvodov.

248 Zato je treba drugi del tretjega pritožbenega razloga zavrniti kot neutemeljen.

249 Tretji del tretjega pritožbenega razloga temelji na predpostavki, da je pristop Splošnega sodišča glede tega, kaj naj bi bil pravilen hipotetični scenarij, če zloraba vsebuje kombinacijo obeh praks, napačen. Kot pa izhaja iz preučitve drugega dela tretjega pritožbenega razloga, Splošno sodišče pri razlogovanju v zvezi s tem ni napačno uporabilo prava.

250 Očitke, ki sta jih pritožnici navedli v utemeljitev tega dela, je zato treba zavrniti kot brezpredmetne.

251 Zato je treba tretji pritožbeni razlog zavrniti v celoti.

4. Četrti pritožbeni razlog

a) Trditve strank

252 Pritožnici s četrtim pritožbenim razlogom trdita, da je Splošno sodišče v točkah od 538 do 541 izpodbijane sodbe napačno uporabilo pravo, ker je štelo, da Komisiji ni bilo treba preučiti, ali bi se z zadevnim ravnanjem lahko izrinili enako učinkoviti konkurenti. Pritožnici menita, da čeprav je bil namen spornega sklepa dokazati, da je bilo s tem ravnanjem mogoče omejiti konkurenco, pri čemer je bilo navedeno, da konkurenčne storitve primerjave proizvodov težko privabijo promet iz drugih virov kot z iskalnika Google, pa naj v tem sklepu vseeno ne bi bilo preučeno, ali teh težav ne bi bilo treba prej pripisati relativni učinkovitosti teh storitev primerjave proizvodov ali preferenci uporabnikov za druga spletna mesta za primerjavo proizvodov, kot so trgovske platforme.

253 Pritožnici v utemeljitev tega pritožbenega razloga trdita, na prvem mestu, da je Splošno sodišče v točki 538 izpodbijane sodbe napačno presodilo, da uporaba merila enako učinkovitega konkurenta ni upravičena v zadevah, ki se ne nanašajo na prakso oblikovanja cen. S tem naj bi Splošno sodišče pomešalo formalno merilo cene in stroškov enako učinkovitega konkurenta, katerega uporaba ni vedno potrebna, s splošnim načelom, ki izhaja iz sodne prakse Sodišča, zlasti iz točke 21 sodbe z dne 27. marca 2012, Post Danmark (C-209/10, EU:C:2012:172), in iz točk 133 in 134 sodbe z dne 6. septembra 2017, Intel/Komisija (C-413/14 P, EU:C:2017:632), v skladu s katerim cilj člena 102 PDEU ni varstvo manj učinkovitih podjetij. Uporaba tega načela pa naj bi bila neodvisna od tega, ali je domnevna zloraba cenovna ali necenovna, tako da naj bi bilo vedno treba preučiti, ali bi se z zadevnim ravnanjem lahko izrinili enako učinkoviti konkurenti, še toliko bolj, če to ravnanje povzroči inovacijo proizvodov ter vodi k izboljšanju izbire in kakovosti ponudbe potrošnikom.

254 Na drugem mestu, pritožnici grajata točko 539 izpodbijane sodbe in Splošnemu sodišču očitata, da je štelo, da preučitev, ali so bili dejanski konkurenti družbe Google enako učinkoviti kot ta družba, ni upoštevna, saj se je Sodišče v sodni praksi, navedeni v prejšnji točki te sodbe, sklicevalo na hipotetičnega konkurenta. Vendar po mnenju pritožnic Komisija ni poskusila presoditi učinkovitosti konkurenčnih storitev primerjave proizvodov, bodisi hipotetičnih bodisi dejanskih, in se je omejila na sklicevanje na učinke zadevnega ravnanja na dejanske konkurente, ne da bi preučila njihovo učinkovitost. Pomanjkljivosti razlogovanja Splošnega sodišča naj bi bile še očitnejše iz obrazložitve v točki 391 izpodbijane sodbe, v skladu s katero naj bi bila boljša kakovost trgovskih platform „[mogoča] razlaga“ upada teh storitev primerjave.

255 Na tretjem mestu, pritožnici grajata točki 540 in 541 izpodbijane sodbe ter ugotovitve Splošnega sodišča, navedene v njih, v skladu s katerimi naj bi bila na eni strani presoja učinkovitosti konkurenčnih storitev primerjave proizvodov objektivna le, „če konkurenčne razmere ne bi bile izkrivljene zaradi protikonkurenčnega ravnanja“, na drugi strani pa se je Komisija lahko omejila na dokazovanje potencialnih učinkov izrinjenja, ne glede na to, ali je bila družba Google učinkovitejša od konkurenčnih storitev primerjave proizvodov.

256 Pritožnici v zvezi s tem trdita, prvič, da čeprav je mogoče, da je izkrivljajoči učinek zadevnega ravnanja tak, da ni mogoče presojati njegovega vpliva na dejanske enako učinkovite konkurente, take hipoteze ni mogoče domnevati. Komisija pa naj ne bi predvidela te hipoteze in Splošno sodišče naj bi presojo spornega sklepa nadomestilo s svojo obrazložitvijo. Pritožnici poleg tega trdita, da tudi v takem primeru Komisija ne more biti odvezana obveznosti, da dokaže verjetni vpliv zadevnega ravnanja na te konkurente. V tem primeru bi morala analiza, čeprav nujno ostaja hipotetična, temeljiti na dejanskih dokazih.

257 Pritožnici v repliki dodajata, da točki 45 in 73 sodbe z dne 12. maja 2022, Servizio Elettrico Nazionale in drugi (C-377/20, EU:C:2022:379), potrjujeta njuno tezo o obveznosti Komisije, da v okviru člena 102 PDEU presodi zmožnost zadevnega ravnanja, da izrine enako učinkovite konkurente.

258 Pritožnici tudi trdita, da bi morala Komisija v obravnavani zadevi uporabiti isti filter kot za zlorabe, ki temeljijo na cenah, saj tako kot pri nizki ceni, za katero ni mogoče šteti, da sama po sebi izkrivlja konkurenco, kombinacija dveh zakonitih praks ni mogla škoditi tej konkurenci, zlasti ker se je z vsako od teh praks izboljšala kakovost storitev, ki se ponujajo potrošnikom, in ker družba Google ni izvajala protikonkurenčne strategije. Tako naj bi po zgledu znižanj cen izboljšanje kakovosti in inovativnosti spadali v konkurenco, ki pravilno deluje.

259 Komisija, družba PriceRunner, Nadzorni organ EFTA, organizacija BEUC, družbi Foundem in Kelkoo, združenje VDZ, družba Ladenzeile, združenje BDZV in družba Twenga prerekajo trditve pritožnic in trdijo, da četrti pritožbeni razlog ni dopusten ali ni utemeljen.

b) Presoja Sodišča

260 Pritožnici s četrtim pritožbenim razlogom izpodbijata točke od 538 do 541 izpodbijane sodbe in v bistvu trdita, da je Splošno sodišče napačno presodilo, da Komisiji pri presoji zmožnosti zadevnega ravnanja, da izrine konkurenco z zadevnih trgov, ni bilo treba analizirati učinkovitosti dejanskih ali hipotetičnih konkurentov družbe Google.

261 V zvezi s tem je treba najprej ugotoviti, da točke od 538 do 541 izpodbijane sodbe spadajo v okvir analize protikonkurenčnih učinkov zadevnega ravnanja, na podlagi katere je Splošno sodišče v točki 543 navedene sodbe ugotovilo, da je Komisija dokazala obstoj potencialnih učinkov na nacionalnih trgih storitev primerjave proizvodov.

262 Namen trditev pritožnic v podporo četrtemu pritožbenemu razlogu je zlasti dokazati, da je bilo v obrazložitvi izpodbijane sodbe, ki se nanaša na neobstoj obveznosti Komisije, da preuči učinkovitost konkurenčnih storitev primerjave proizvodov, napačno uporabljeno pravo. Na eni strani naj bi namreč morala Komisija preučiti učinkovitost teh storitev primerjave, bodisi dejanskih bodisi hipotetičnih, pri čemer naj bi ta obveznost izražala splošno načelo, v skladu s katerim cilj člena 102 PDEU ni zaščita manj učinkovitih podjetij. Na drugi strani naj bi se moralo

v obravnavanem primeru uporabiti tudi merilo enako učinkovitega konkurenta, ki je značilnost položajev cenovnih zlorab, saj je bilo zadevno ravnanje kombinacija zakonitih praks in je vodilo k izboljšanju inovativnosti.

263 V zvezi z vprašanjem, ali člen 102 PDEU vključuje sistematično obveznost Komisije, da preuči učinkovitost dejanskih ali hipotetičnih konkurentov podjetja s prevladujočim položajem, iz sodne prakse Sodišča, navedene v točkah od 163 do 167 te sodbe, res izhaja, da namen tega člena ni zagotoviti, da konkurenti, ki so manj učinkoviti kot podjetje s prevladujočim položajem, ostanejo na trgu.

264 Vendar iz tega ne izhaja, da bi bila vsaka ugotovitev kršitve glede na to določbo pogojena z dokazom, da je z zadevnim ravnanjem lahko izrinjen enako učinkovit konkurent.

265 Presoja zmožnosti zadevnega ravnanja, da izrine enako učinkovitega konkurenta, na katero se sklicuje družba Google kot načelo, na katerem temelji uporaba člena 102 PDEU, je zlasti upoštevna, kadar je podjetje s prevladujočim položajem v upravnem postopku ob podpori dokazov trdilo, da njegovo ravnanje ni bilo zmožno omejiti konkurence in zlasti povzročiti očitanih učinkov izrinjenja. V tem primeru ni potrebno samo, da Komisija analizira moč prevladujočega položaja podjetja na upoštevnem trgu, ampak mora tudi presoditi morebiten obstoj strategije, katere namen je izriniti konkurente, ki so vsaj enako učinkoviti (glej v tem smislu sodbo z dne 6. septembra 2017, Intel/Komisija, C-413/14 P, EU:C:2017:632, točki 138 in 139).

266 Poleg tega mora Komisija, ker mora dokazati kršitev člena 102 PDEU, obstoj zlorabe prevladujočega položaja dokazati glede na različna merila, pri čemer mora uporabiti zlasti test enako učinkovitega konkurenta, kadar je ta test upošteven, pri čemer je njena presoja upoštevnosti takega testa po potrebi predmet nadzora sodišča Unije.

267 V obravnavanem primeru je treba ugotoviti, da je, kot je razvidno zlasti iz točk od 54 do 63 izpodbijane sodbe, zloraba, ki jo je ugotovila Komisija, zajemala ugodnejše razvrščanje in prikazovanje, ki ju je družba Google na straneh svojega splošnega iskalnika pridržala za svojo storitev primerjave proizvodov glede na konkurenčne storitve primerjave proizvodov. Komisija je tako ugotovila, da ker je bila zmožnost konkuriranja storitve primerjave proizvodov odvisna od prometa, je to diskriminatorno ravnanje družbe Google pomembno vplivalo na konkurenco, ker je tej družbi omogočilo, da v korist svoje storitve primerjave proizvodov preusmeri velik del prometa, ki je prej obstajal med stranmi s splošnimi zadetki družbe Google in storitvami primerjave proizvodov, ki so pripadale njenim konkurentom, ne da bi ti lahko to izgubo prometa nadomestili z uporabo drugih virov prometa, saj povečana naložba v alternativne vire ne bi bila „ekonomsko vzdržna“ rešitev.

268 Splošno sodišče je torej v točki 540 izpodbijane sodbe pravilno navedlo – ne da bi pritožnici, ki se omejujeta na načelne trditve, to ugotovitev ovrgli – da Komisija ne bi mogla pridobiti objektivnih in zanesljivih rezultatov v zvezi z učinkovitostjo konkurentov družbe Google glede na posebne razmere na zadevnem trgu.

269 Iz tega izhaja, da Splošno sodišče s tem, da je presodilo, da na eni strani tak test v okviru izvajanja člena 102 PDEU ni obvezen in da na drugi strani v okoliščinah obravnavane zadeve ta test ne bi bil upošteven, ni napačno uporabilo prava.

270 Iz tega sledi, da je treba četrti pritožbeni razlog zavrniti kot neutemeljen, ne da bi bilo treba odločiti o ugovoru nedopustnosti, ki ga je podala organizacija BEUC.

271 Ker nobenemu od pritožbenih razlogov iz te pritožbe ni bilo ugodeno, je treba pritožbo v celoti zavrniti.

VI. Stroški

272 Člen 184(2) Poslovnika Sodišča določa, da če pritožba ni utemeljena, o stroških odloči Sodišče. V skladu s členom 138(1) tega poslovnika, ki se v pritožbenem postopku uporablja na podlagi člena 184(1) navedenega poslovnika, se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki.

273 V skladu s členom 140(2) Poslovnika, ki se v pritožbenem postopku uporablja na podlagi člena 184(1) tega poslovnika, države pogodbenice Sporazuma EGP, ki niso države članice, in Nadzorni organ EFTA nosijo svoje stroške, če so intervenirali v postopku.

274 V skladu s členom 140(3) Poslovnika, ki se v pritožbenem postopku uporablja na podlagi člena 184(1) tega poslovnika, lahko Sodišče intervenientu naloži, da nosi svoje stroške.

275 Člen 184(4) Poslovnika določa, da če pritožbe ni vložil intervenient na prvi stopnji, se mu lahko plačilo stroškov pritožbenega postopka naloži le, če je sodeloval pri pisnem ali ustnem delu postopka pred Sodiščem. Če je intervenient sodeloval v postopku, lahko Sodišče odloči, da nosi svoje stroške.

276 Ker je v obravnavanem primeru Komisija predlagala, naj se pritožnicama naloži plačilo stroškov, in ker ti s svojimi predlogi nista uspeli, se jima naloži, da poleg svojih stroškov nosita tudi stroške Komisije, razen stroškov, ki so Komisiji nastali zaradi intervencije združenja CCIA, ki jih bo nosilo to združenje.

277 Družba PriceRunner, združenje CCIA, Nadzorni organ EFTA, organizacija BEUC, družbi Foundem in Kelkoo, združenje VDZ, družba Ladenzeile, združenje BDZV in družba Twenga nosijo svoje stroške.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

1. **Pritožba se zavrne.**

2. **Družbi Google LLC in Alphabet Inc. nosita svoje stroške in naloži se jima plačilo stroškov Evropske komisije, razen stroškov, ki so Komisiji nastali zaradi intervencije združenja Computer & Communications Industry Association.**

3. **Združenje Computer & Communications Industry Association nosi svoje stroške in stroške, ki so Komisiji nastali zaradi njegove intervencije.**

4. **Družba PriceRunner International AB, Nadzorni organ EFTA, Evropska potrošniška organizacija (BEUC), družba Infederation Ltd, družba Kelkoo SAS, združenje Verband Deutscher Zeitschriftenverleger eV, družba Ladenzeile GmbH, združenje BDZV – Bundesverband Digitalpublisher und Zeitungsverleger eV in družba Twenga nosijo svoje stroške.**

Podpisi